

ДДВ

гил.економист: Ромео Костадинов

РЕГИСТРАЦИЈА И ДЕРЕГИСТРАЦИЈА НА ДДВ ОБВРЗНИЦИ И ИСПРАВКИ НА ОДБИВКИ

ДДВ обврзникот, при регистрација за цели на ДДВ врши одбивка на ДДВ содржан во залихите, но и дерегистрираниот субјект е должен да изврши доплата на претходниот ДДВ, содржан во залихите на денот на дерегистрација и да го плати ДДВ-то од прометот остварен до денот на прием на Решението за дерегистрација.

ВОВЕД

Зголемениот праг на регистрација за ДДВ обврзник, на 2 милиони МКД, наметнува обврски при регистрација, но и истоветни обврски кои произлегуваат од дерегистрацијата на ДДВ обврзниците, правни и физички лица.

ДДВ обврзниците кои го надминуваат прагот на регистрација за 2020, во висина од 2.000.000 МКД, имаат обврска да се регистрираат за ДДВ обврзник.

Регистрираните ДДВ обврзници, кои не ги исполнуваат условите за задржување на статусот на регистриран ДДВ обврзник, се предмет на дерегистрирање од страна на УЈП, по поднесено барање од субјектот или по автоматизам.

Со влез или напуштање на режимот “ДДВ обврзник”, се наметнуваат обврските на пресметување и плаќање на ДДВ, од промената на околностите и од прометот од разликите во временскиот период на обврзникот, до прием на Решение.

Временските разлики се неизбежни при дерегистрација на даночниот обврзник, од 01.01.2020 до денот на прием на Решението, за прометот со ДДВ и залихите.

Данокот на додадена вредност, како општ потрошувачки данок, се пресметува и плаќа во сите фази на производството и трговијата, како и во целокупниот услужен сектор, освен ако поинаку не е пропишано со Законот за ДДВ („Службен весник на РМ” 44/99...275/19).

Предмет на оданочување со данокот на додадена вредност претставува:

1. Прометот на добра и услуги кој се врши со надоместок во земјата од страна на даночниот обврзник во рамките на неговата стопанска дејност и

2. Увозот на добра.

Промет на добра претставува преносот на правото на располагање со движен или недвижен материјален имот.

Промет на услуги претставува секоја дејност, која не се смета за промет на добра.

Даночен обврзник е лице кое трајно или повремено самостојно врши стопанска дејност, независно од целите и резултатите од дејноста.

Под стопанска дејност се подразбира секоја дејност на производителите, трговците и лицата кои извршуваат услуги, која има за цел остварување на приходи, вклучувајќи ги дејностите од областа на рударството, земјоделството и шумарството, како и отстапувањето на материјални и нематеријални добра за нивно користење.

По исклучок како самостојна дејност не се смета дејноста на:

1. Физичките лица, кои поединечно или здружени се вработени во некое претпријатие и по тој основ примаат плата и се обврзани да се повикуваат на упатствата на работодавецот и

2. Подружниците, филијалите или другите поединечни организациони делови на некое претпријатие.

Поимот на вршење на стопанска дејност, од аспект на даночна положба на субјектите, го опфаќа и вршењето на нестопански активности, кои за цел имаат остварување на соодветна противвредност во паричен или непаричен облик.

2. ДЕРЕГИСТРАЦИЈА И РЕГИСТРАЦИЈА ЗА ЦЕЛИ НА ДДВ

2.1. Регистрација за ДДВ

Сите даночни обврзници, чиј **вкупен промет** во изминатата календарска **2019** година, надминал износ од 2.000.000 МКД, обврзани се за регистрација за данокот на додадена вредност.

Субјектите, за чиј **вкупен промет** се предвидува на почетокот од вршењето на стопанската дејност, дека ќе го надмине износот или во текот на годината го надмине износот, обврзани се за регистрација за данокот на додадена вредност.

Вкупен промет претставува збир на прометот што го направил обврзникот во текот на календарската година и кој е предмет на оданочување, вклучувајќи го и данокот кој отпаѓа на него, освен прометот ослободен од данок, без право на одбивка на претходниот данок.

Ако даночниот обврзник ја вршел својата дејност само во еден дел од календарската година, фактичкиот вкупен промет се пресметува на ниво на вкупен промет за целата календарска година.

Даночни обврзници - резиденти во земјата кои не се обврзани за регистрација (остварен промет под 2 милиони) не должат данок на додадена вредност за прометот на добра и услуги извршени од нив.

Тие не се овластени одделно да искажуваат данок во фактурите или во други документи и немаат право на одбиток на претходни даноци.

Даночните обврзници **кои не оствариле промет над 2 милиони**, можат доброволно да се регистрираат за данокот на додадена вредност од почетокот на секоја календарска година.

Даночните обврзници кои го надминале прагот но и доброволците, се обврзани да поднесат пријава за регистрација за данокот на додадена вредност кај надлежниот даночен орган, за да се регистрираат за ДДВ обврзници.

Даночните обврзници (доброволна регистрација), пријавата за регистрација за данокот на додадена вредност, можат да ја поднесат и преку Централниот регистар на Република Македонија.

Даночните обврзници кои го надминале прагот од 2 милиони МКД во претходната година и доброволците, ја поднесуваат пријавата најдоцна до 15 јануари во тековната година.

Ако даночниот обврзник започнал со вршењето на својата дејност во текот на календарската година, пријавата се поднесува во рок од 15 дена од почетокот од вршењето на дејноста.

Ако во текот на годината се надмине износот на остварен вкупен промет од 2.000.000 денари, даночниот обврзник ја поднесува пријавата најдоцна до 15 во месецот, кој следи по месецот кога е остварен прометот.

Надлежниот даночен орган може да одбие да го регистрира даночниот обврзник кој започнува да врши дејност и даночниот обврзник кој доброволно се пријавил за регистрација, доколку:

а) не може да се најде на пријавената адреса и на адресата за вршење на деловни активности;

б) не може да ја докаже реалната намера да врши дејност или

в) кај даночниот обврзник претходно е идентификувано даночно затајување.

Надлежниот даночен орган го врши уписот во регистарот на обврзници на данокот на додадена вредност од почетокот на тековната календарска година и притоа им издава на даночните обврзници решение. Ако даночниот обврзник започнал да ја врши својата дејност во текот на календарската година, регистрацијата се врши со започнувањето на вршењето на дејноста.

Под **започнување на вршење на дејноста** се подразбира, првото вршење на активност на даночниот обврзник, како прва извршена набавка на добра (основни средства, трговска стока и друго), користена услуга (закуп, истражување на пазар и друго) и извршен промет на добра или услуга. Ако во текот на годината даночниот обврзник го надмине износот на остварен вкупен промет од 2.000.000 денари, регистрацијата се врши по истекот на месецот кога е остварен прометот.

Во случаите заради сопственичка, организациска или управувачка поврзаност, надлежниот даночен орган врши упис во регистарот на обврзници на данокот на додадена вредност, веднаш по утврдувањето.

2.2. Дерегистрација

Даночните обврзници доброволно регистрирани или врз основа на остварен промет, остануваат регистрирани најмалку во рок од три календарски години, независно од висината на вкупниот промет.

Доколку вкупниот промет во треттата календарска година не го надминува износот од 2.000.000, даночниот обврзник може по истекот на рокот да поднесе пријава за отповикување на регистрацијата за данок на додадена вредност до надлежниот даночен орган, кој му издава решение за бришење од регистарот на обврзници за данокот на додадена вредност.

Прекинувањето на регистрацијата може да се оствари во покус рок од три календарски години, а со донесување на решение од надлежниот даночен орган.

Надлежниот даночен орган може да изврши прекинување на регистрацијата кога:

а) во претходната календарска година даночниот обврзник поднесува даночни пријави без искажување на данок за извршен промет и без искажување претходен данок за одбивање;

б) во двете претходни календарски години даночниот обврзник поднесува даночни пријави без искажување на данок за извршен промет, со исклучок на случаите кога во истите периоди во даночните пријави искажува само промет ослободен од данок со право на одбивка или претходен данок кој произлегува од промет на инвестициони добра извршен кон даночниот обврзник или увезени од него;

в) даночниот обврзник не може да се најде на пријавената адреса и на адресата за вршење на деловни активности;

г) даночниот обврзник не поднесува даночна пријава и тоа најмалку два даночни периоди кај месечните и тримесечните даночни обврзници;

д) кај даночниот обврзник претходно е идентификувано даночно затајување;

ѓ) се врши консолидирање на даночни обврзници заради нивната сопственичка, организациска или управувачка поврзаност.

Пријавата за престанок на регистрацијата за данокот на додадена вредност, даночните обврзници ја поднесуваат најдоцна до 15 јануари во годината од која сакаат да престанат да бидат регистрирани за данокот на додадена вредност.

По барање на даночниот обврзник, надлежниот даночен орган ќе изврши прекинување на регистрацијата, кога во секоја од двете претходни календарски години даночниот обврзник поднесува даночни пријави со вкупен промет, кој не го надминува износот од 2.000.000 МКД и во секоја од двете претходни календарски години во даночните пријави, нема искажано претходен данок за одбивање.

3. ОДБИВКА НА ПРЕТХОДЕН ДДВ

Претходен данок, согласно одредбите од **член 33** од Законот е износот за кој се намалува данокот на додадена вредност, што се должи за извршениот промет за одреден даночен период.

Претходниот данок се однесува на:

1. Данокот на додадена вредност за прометот кој е извршен спрема даночниот обврзник од страна на други даночни обврзници;
2. Данокот на додадена вредност за плаќања, кои даночниот обврзник ги извршил за промет во смисол на претходната точка, кој се уште не е извршен спрема него и
3. Данокот на додадена вредност кој е платен за увозот на добра.

Согласно одредбите од **член 34**, правото на одбивка на претходниот ДДВ, од член 33 на Законот за ДДВ, може да се оствари:

1. Ако даночниот обврзник ги употребува набавените или увезените добра, односно примените услуги за цели на неговата стопанска дејност;
2. Врз основа на фактура која е издадена во согласност со член 53 од Законот, или царинска декларација во која е посебно искажан платениот данок за увозот и ако тие документи се евидентирани во книговодството на даночниот обврзник.

Правото на одбивка на претходниот данок настанува во моментот, во кој се исполнети сите услови според член 33 на законот и според став 1 од член 34 (наведени напред).

**4. ИСКЛУЧУВАЊЕ НА ПРАВО НА
ОДБИВКА НА ПРЕТХОДЕН ДДВ**

Даночниот обврзник нема право на одбивка на претходниот данок за:

1. Набавки или увозот на добра и користењето услуги за цели на прометот:

а) ослободен од данок според член 23 на Законот за ДДВ или

б) во странство, кој би бил ослободен од данок според член 23 од законот, ако би се извршувал во земјата;

2. Набавки, производство и увоз на велосипеди, моторни возила со помалку од четири тркала (категорија L), возила за превоз на патници, кои, покрај седиштето на возачот, имаат најмногу до осум седишта и чија најголема маса не надминува 3500 кг (категорија M1), исклучувајќи ги возилата за комбиниран превоз, летала, пловни објекти, како и резервни делови, гориво и потрошен материјал за нив, нивно изнајмување, одржување и поправка и за други услуги поврзани со нивно користење. Ова **не важи** во случаите, кога даночниот обврзник ги користи превозните средства или другите добра во календарската година, исклучиво **за следниве дејности**:

а) промет со наведените превозни средства и други средства;

б) изнајмување на наведените превозни средства;

в) превоз со наведените превозни средства;

г) обука на возачи со нив и

д) одржување и поправка на наведените превозни средства и други добра;

3. Расходи за репрезентација на претпријатието или на сопственикот (гостење, подароци, одмор, рекреација и разонода);

4. Набавки или увоз на фрижидери, аудио и видео апарати, теписи и уметнички предмети со кои ги опремуваат своите административни простории;

5. Издатоци за превоз на лица;

6. Издатоци за сместување во хотели или слични објекти за исхрана и

7. Данокот на додадена вредност кој го должи издавачот на фактурата според член 55 став 1 или 2 на законот, односно данокот во фактури од страна на нерегистрирани даночни обврзници.

5. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ ДЕРЕГИСТРАЦИЈА

Согласно одредбите од член 51-а од Законот, надлежниот даночен орган по пријавата за регистрација за данок на додадена вредност или пријавата за отповикување на регистрацијата за данок на додадена вредност, согласно со членот 51 став (7), (8) и (13) од законот донесува решение **во рок од 15 дена** од денот на поднесувањето на пријавата.

По приемот на Решението за дерегистрација, даночниот обврзник не пресметува ДДВ за излезниот промет и не врши одбивка на претходен ДДВ од влезните документи за прометот извршен од другите субјекти спрема него, од денот на приемот на Решението.

Под оваа точка се опфатени обврските и проблематиката за ДДВ од залихите, а за инвестиционите добра при дерегистрација види точка 10 и точка 10.1 од овој текст.

5.1. Меѓупериод и член 32-а од ПДО

Согласно одредбите од член 32-а, нерегистрираниот ДДВ обврзник не може да учествува во промет кој е со пренесена ДДВ обврска (ПДО).

Наведениот проблем е изразен и за периодот од 01.01.2020 до денот на приемот на Решението за ДДВ обврзник.

Издавањето на фактури по член 32-а за пренесена ДДВ обврска и пополнувањето на ДДВ-ИПДО во склоп на електронската ДДВ-04, дава повратно известување за промет кој треба да се оданочи со ДДВ и не е дозволено пренесување на ДДВ обврска кон нерегистриран ДДВ обврзник.

Проблемот се појавува затоа што ДДВ-04 се поднесува со ИПДО спецификацијата до 25-ти наредниот месец во кој период во системот на УЈП е внесено Решението за дерегистрација.

Неизбежна е корекцијата на ДДВ пријавите за прометот од 01.01.2020 година до денот на приемот на Решението за ДДВ, за делот од ДДВ кој се презентира во ДДВ-ИПДО.

Зголемувањето на ДДВ обврската и корекцијата на ДДВ пријавата се однесува за вршителот на прометот, за прометот од договор за градба или продажба на отпаден материјал, согласно член 32-а од Законот.

5.2. Исправка на добивката на претходниот ДДВ содржан во залихите на ден на прием на Решение за deregистрација

Согласно одредбите од член 40 став 3 од Законот за ДДВ, ако за целите на оданочување биле решавачки околностите од одредена календарска година, кои можат да се утврдат само привремено во текот на таа календарска година, во тој случај даночниот обврзник е должен да изврши конечна пресметка на даноците во даночната пријава за последниот даночен период од таа календарска година.

Правото на одбивка на претходниот ДДВ извршено при набавката на добрата за кои е одбиен ДДВ и истите се на залиха на денот на deregистрација, наметнуваат обврска за пресметка на ДДВ и корекција на износот во последната ДДВ пријава на АОП 27, за делот на претходниот ДДВ содржан во залихите.

Прометот на добрата кои се затекнати на залиха од ден на прием на решението, ќе се извршува без ДДВ, поради deregистрацијата на ДДВ обврзникот. Исправката на претходниот ДДВ се врши со датумот на приемот на Решението за deregистрација, заради прометот направен до тој датум.

Одбиениот ДДВ за прометот што е направен од 01.01.2020 до датумот на прием на решението за deregистрација како претходен ДДВ, се корегира само за непродадените залихи со состојба на ден на прием на решението.

5.3. Оданочување на прометот од 01.01.2020 до денот на приемот на решението

Прометот направен од 01.01.2020 година до ден на приемот на решението, даночниот обврзник го должи согласно Законот за ДДВ и истиот е обврзан да го плати спрема буџетот на РСМ.

Прометот го опфаќа прометот направен по фактури и фискални сметки издадени од страна на даночниот обврзник кој е предмет на deregистрација.

Deregистрацијата за ДДВ за наведениот промет остварен до ден на приемот на Решението за deregистрација не го исклучува правото на одбивка кај примателот на прометот, затоа што станува збор за меѓупериод, но даночниот обврзник кој е предмет на deregистрација задолжително го пресметува и плаќа ДДВ-то за прометот извршен во меѓупериодот.

Пресметувањето на данокот на додадена вредност за меѓупериодот до приемот на решението задолжително се пресметува и искажува согласно начинот на пресметка и пропишаните стапки од 5 и 18%.

Самото искажување на прометот на последно поднесената ДДВ пријава за 2019 година согласно член 40 став 3 од Законот, се врши на поле АОП 27. Иако прометот збирно се искажува тој треба да биде пресметан согласно пропишаните стапки и одредбите од Законот.

УЈП дава олеснителна околност на странките да може да се плати данокот и во 2020 година, по приемот на решението за deregистрација, без да се врши корекција на последно поднесената пријава за 2019 година.

6. ИСПРАВКА НА ОДБИВКАТА НА ПРЕТХОДЕН ДДВ

Покрај исправка на одбивката, која се врши при deregистрација, Законот за ДДВ пропишува и исправката на одбивката а инвестициски добра.

Согласно одредбите од член 37 на Законот за ДДВ, исправка на одбивка на претходниот ДДВ (кој бил одбиен при влезни исполнувања), се извршува доколку дојде до промена на околностите, според кои се извршила одбивката на претходниот ДДВ.

Доколку кај одредено инвестиционо средство се променат околностите кои во календарската година на прва употреба, биле одлучувачки за одобрување на претходниот данок и доколку промената настапи во рок од **пет години** од почетокот на употребата на средството, во тој случај се врши порамнување за секоја календарска година на промена преку исправка на одбивката на претходниот данок, кој отпаѓа на трошоците за негова набавка или производство.

За недвижности, рокот изнесува **десет години**. Кај определени инвестициони добра со пократок период на амортизација, се применува пократок период на исправка, според периодот на амортизација, кој е вообичаен за соодветното инвестиционно добро.

Измена на околностите постои и ако даночниот обврзник го оттуѓил или пренаменил за сопствена потрошувачка, се уште наменски подобното инвестиционно средство, пред истекот на соодветниот рок за исправка и доколку оттуѓувањето или сопствената потрошувачка можат поинаку да се оценат за цели на претходниот данок, отколку употребата во првата календарска година.

Исправката се врши така, што ќе се смета дека инвестиционото добро се користело во периодот од оттуѓувањето или самопотрошувачката до истекот на соодветниот рок за исправка и натаму за стопанската дејност на даночниот обврзник, според соодветните променети околности.

7. ИСПРАВКА КАЈ ИНВЕСТИЦИОНИ ДОБРА НАБАВЕНИ ПО 31.03.2000

Ако инвестиционото добро се оттуѓува во текот на пропишаниот период на исправка или се пренамени за лични цели, преотстапи без надомест, односно преземе како ликвидационен остаток, исправката за календарската година на оттуѓување или пренамена и за следните, се врши со самата пресметка на данокот за даночниот период, во кој било извршено оттуѓувањето или пренамената.

Правото на одбивка на претходниот данок, при набавка на основни средства, го определуваат околностите кои постојат во календарската година на првата употреба. Кај инвестициски добра, кои даночниот обврзник ги користи подолго од календарската година на првата употреба, за реализација на промет, се врши исправка на одбивката на претходниот данок, според член 37 од Законот за ДДВ, *доколку се променат околностите во следните години*.

Исправка на одбивка на претходен данок се врши само кај инвестициски добра кои даночниот обврзник ги набавил или произвел после 31.03.2000 година (член 61 став 2 од Законот за ДДВ). Притоа, се врши исправка на одбивката на претход-

ниот данок за оние календарски години, во кои се промениле околностите наспроти календарската година на првата употреба.

При исправка на одбивката на претходниот данок се поаѓа од целокупниот износ на претходниот данок, кој отпаѓа на набавката или на производството на инвестициското добро.

8. ПРОМЕНА НА ОКОЛНОСТИ

Промена на околностите меродавна за одбивката на претходниот данок, постои, кога во календарските години кои следат по годината на првата примена, ќе се појави повисок или понизок претходен данок за одбивање, отколку што било тоа случај во календарската година на првата примена. Оттука, исправката на одбивката на претходниот данок може да влијае или во полза или на штета на даночниот обврзник.

НАПОМЕНА: Околностите во поединечните календарски години се оценуваат одвоено и секоја за себе.

Ако се променат околностите кај одредено инвестициско добро, кои биле меродавни за остварување на правото на одбивка на претходниот данок во календарската година на првата употреба на доброто, се врши поделба според член 36 од Законот за ДДВ на претходниот данок во таа година, кој настапал при набавката или производството на инвестициското добро. Во тој случај, исправката на претходниот данок според условите од член 37 се врши само за годините кои следат.

Пример: Даночен обврзник купува на 01.01.2020 година деловни простории. Во продажната цена е содржан ДДВ во висина од 1,2 милиони денари. Од 01.04 до 30.09.2020 година, даночниот обврзник ги користи просториите за цели на неговата трговска дејност. После 01.10.2020 година, тој ги користи просториите за цели на неговата новоотворена забарска ординација.

За годината 2020 се врши поделба на претходниот данок според член 36 од Законот за ДДВ. Деловните простории биле користени шест месеци за вршење дејност, која го обезбедува правото на одбивка на претходниот данок и три месеци за дејност, која го исклучува правото на одбивка (член 35 точка 1 од Законот за ДДВ). Следствено на тоа, претходниот данок се

дели во согласност со временскиот удел на видовите на намена на просториите за годината 2020 и истиот може да се одбие во висина од 800.000 денари (6/9 од 1,2 милиони денари). Од годината 2021 се врши исправка на претходниот данок според член 37 од Законот за ДДВ. Во годините 2021 до 2029 се врши исправка на секоја 1/10 (80.000 денари) од износот на претходниот данок одбиен во 2020 година. Во годината 2030, периодот на исправка истекува на 31 март. За овој период (2030), се утврдува износ за исправка од 20.000 денари (3/12 од 80.000 денари).

Промена на околностите може да настапи и при продажба или користење на добрата за лични цели. Притоа, продажбата и користењето на добрата за лични цели се оценуваат на начин, како да било користено инвестициското добро до крајот на меродавниот период на исправка и понатаму за цели на стопанската дејност на даночниот обврзник, согласно со даночно – правниот третман на дадениот промет.

Меродавниот период на исправка за инвестициското добро (доколку процесот на исправка е отпочнат кај преотстапувачот) со преносот не се прекинува и истиот важи и понатаму за стекнувачот на имотот, доколку при преземањето се преземаат и основни средства кај кои постоела исправка на одбивка. Наведеното значи дека ако отстапувачот вршел исправка на одбивката, преземачот продолжува со истата, затоа што истиот стапува на местото на отстапувачот. Исто така ако периодот на исправка од 5 т.е. 10 години не е истечен до денот на преземањето, истиот истекува (и продолжува да тече) кај преземачот.

9. ПЕРИОД НА ИСПРАВКА

Периодот, за кој се врши исправка на одбивката на претходниот данок, изнесува начелно **пет** години по почетокот на намената. Кај **недвижностите**, периодот се зголемува на **десет** години. Кај инвестициски добра со пократок период на амортизација, меродавен е соодветниот пократок период на исправка. Прашањето, дали се применува пократок период на исправка, се оценува според периодот на амортизација, кој е вообичаен за соодветното инвестициско добро.

Ако одредено инвестициско добро (на пример градежен објект) се користи во зависност од фазата на изградба и пред завршувањето на изградбата, за секој одделно користен дел од инвестициското добро, се утврдува посебен период на исправка. Поединечните периоди на исправка, започнуваат да течат, откако соодветниот дел од инвестициското добро бил првпат употребуван.

Пример: Даночен обврзник гради објект во периодот од 2010 до 2012 година. Приземјето е изградено на 31.03.2010 година и се изнајмува со почеток од 01.04.2010 година. Првиот кат е изграден на 30.09.2011 година и се изнајмува со почеток од 01.11.2011 година.

Бидејќи изградбата на поединечните катови е завршена во различни моменти и бидејќи истите започнале да се користат во различни моменти, за секој кат почнува да тече посебен период на исправка.

Периодот на исправка за приземјето, започнува да тече од 01.04.2011 година и трае до 31.03.2021 година, додека за првиот кат од објектот периодот на исправка започнува да тече на 01.11.2012 година и трае до 31.10.2022 година.

Ако одредено финализирано инвестициско добро, биде користено само делумно или нецелосно, во тој случај за целото инвестициско добро **важи еден единствен период на исправка**, кој започнува со првата примена на инвестициското добро.

Ако одредено инвестициско добро, стане неупотребливо, пред истек на периодот на исправка, овој период завршува во моментот во кој инвестициското добро станало неупотребливо.

10. ПОСТАПКА НА ИСПРАВКА НА ОДБИВКАТА

Исправката на одбивката на претходниот данок се врши во соодветниот аконтативен и даночен период, во кој се промениле околностите, кои биле меродавни за одобрување на правото на одбивка на претходните даноци. Притоа, не се врши измена на утврдениот данок за даночниот период на првата намена. Ако периодот на исправка истекува во рамките на одреден даночен период, за последниот даночен период не се зема целокупниот годишен удел на претходните даноци, туку за основа на исправката се зема само делот кој одговара на соодветните календарски месеци.

Исправката на одбивката на претходниот данок се пријавува во секоја од аконтативните и ДДВ-пријави од периодот на исправка, при што во аконтативните ДДВ - пријави годишниот износ на исправка се утврдува на ниво на соодветниот пресметковен период (месец или тримесечје).

Мали претприемачи (нерегистрирани за ДДВ) во смисол на член 51 од Законот за ДДВ, немаат право на одбивка на претходните даноци. Ако за наведениот даночен обврзник, настане обврската за регистрација во подоцнежна календарска година или ако истиот доброволно се регистрира, тоа нема да претставува промена на околностите во смисла на член 37 од Законот за ДДВ. Претходните даноци кои настанале при набавката или производството на инвестициски добра во периодот во кој даночниот обврзник бил мал претприемач, во смисол на член 51 од Законот за ДДВ, *не можат* да се одбијат по пат на исправка на претходниот данок.

10.1. Исправка на одбивка при прекинување на регистрација за ДДВ

Промена на околностите во смисла на член 37 од Законот за ДДВ постои, кога даночниот обврзник, кој бил обврзан за регистрација или се регистрирал доброволно, ќе премине во системот на неоданочување, според член 51 од Законот за ДДВ. Во овој случај се врши исправка на претходните даноци за сите инвестициски добра, за кои се уште не завршил соодветниот период на исправка.

Пример 1: Одреден даночен обврзник е обврзан за регистрација за цели на данокот на додадена вредност, бидејќи неговиот севкупен промет во 2016 година го надминал износот од 1.000.000 денари. На 02.01.2017 година лицето купува машина и врши одбивка на претходниот данок во висина од 60.000 денари. Бидејќи неговиот севкупен промет во 2019 година не изнесува повеќе од 2.000.000 денари, лицето е deregистрирано од надлежниот даночен орган, со одјава од регистарот на даночни обврзници, за цели на данокот на додадена вредност.

Бидејќи даночниот обврзник е мал претприемач во смисол на член 51 од Законот за ДДВ од 2016 година, постои промена на околностите според член 37 од Законот за ДДВ. Имено, две години од петгодишниот период на исправка се уште не изминале. Даночниот обврзник е должен во 2020 и 2021

година да врати по 1/5 од порано одбиениот претходен данок ($1/5 = 12.000$ денари).

Доколку правото на одбивка на претходниот данок било исклучено според член 35 од Законот за ДДВ, во календарската година на првата употреба на инвестициското добро и доколку исправката во подоцнежна календарска година доведе до прва одбивка на претходниот данок, за основа на исправката можат да се земат само оние претходни даноци кај кои се исполнети условите од членовите 33 и 34 од Законот за ДДВ. Претходните даноци кај кои не е можна одбивка, бидејќи не постои уредна фактура или уреден царински документ за увозот, не можат да бидат вклучени во исправката. Ако даночниот обврзник не го подредил инвестициското добро, набавката или производството кон полето на негово стопанско делување, исправката на претходните даноци не е можна ни во случаи кога инвестициското добро подоцна ќе биде користено за цели на стопанска дејност.

Пример 2: Даночен обврзник стекнува работна маса на 20.06.2019 година, која неговата ќерка ја користела за лични цели. Од 10.02.2020 година, даночниот обврзник ја користи работната маса исклучиво за цели на неговата стопанска дејност.

Работната маса била набавена за лични цели. Подоцнежната намена за цели на стопанската дејност не му дава право на даночниот обврзник, ниту на дополнителна исправка на одбивката на претходниот данок, ниту на исправката на претходниот данок.

Мали претприемачи во смисла на член 51 став 3 од Законот за ДДВ, немаат право на одбивка на претходните даноци. Ако за наведениот даночен обврзник настане обврската за регистрација во подоцнежна календарска година или ако истиот доброволно се регистрира, тоа нема да претставува промена на околностите во смисла на член 37 од Законот за ДДВ. Претходните даноци кои настанале при набавката или производството на инвестициски добра во периодот во кој даночниот обврзник бил мал претприемач во смисла на член 51 став 3 од Законот за ДДВ, не можат да се одбијат по пат на исправка на претходниот данок.

Промена на околностите во смисла на член 37 од Законот за ДДВ постои, кога даночниот обврзник, кој бил обврзан за регистрација или се регистрирал доброволно, ќе премине во системот на неоданочување според член 51 став 3 од Законот за ДДВ. Во овој случај се врши исправка на претходните даноци за сите инвестициски добра, за кои се уште не завршил соодветниот период на исправка.

Пример 3: Исправка на одбивката на претходниот данок за недвижност;

ДДВ обврзник купил на 1 јуни 2016 година, деловни простории по цена од 40.000.000 денари, плус припаѓачкиот ДДВ (7.200.000) или вкупно за 47.200.000 денари.

Од 1 Јуни 2016 до 30 Јуни 2018 година, просторот е користен за вршењето на стопанската дејност која носи право на одбивка на претходниот данок.

Од 1 Јули 2018 година, отпочнува во истите деловни простории (дотогаш користени за вршењето на стопанската дејност) да врши дејност без право на одбивка на претходниот ДДВ.

Исправка на одбивката

Год.	Исправка на одбивката на купениот деловен простор	Податоци	Реално право на одбивка	Износ на исправка на одбивката	Износ на исправка на одбивката за месечен ДДВ обврзник	Износ на исправка на одбивката за квартален ДДВ обврзник
Хх	ДДВ е искористен за одбивка со првата аконтативна пријава извршена по набавката	7.200.000	/	/	/	/
Хх	Десетина од вкупниот ДДВ	720.000	/	/	/	/

“Деловни Информации” број 1/2020

2016	Број на месеци од иницијалната година (2016) на набавка за кои не се губи право на одбивка	6	360.000	/	/	/
2017	Број на години (2017) за кои не се губи право на одбивка	1	720.000	/	/	/
2018	Број на месеци во 2018 во кои не се губи право на одбивка	6	360.000	/	/	/
2018	Број на месеци во 2018 без право на одбивка	6	/	360.000	6 x 60.000	4 x 180.000
2019	Цела година без право на одбивка (2019)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2020	Цела година без право на одбивка (2020)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2021	Цела година без право на одбивка (2021)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2022	Цела година без право на одбивка (2022)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000

“Деловни Информации” број 1/2020

2023	Цела година без право на одбивка (2023)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2024	Цела година без право на одбивка (2024)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2025	Цела година без право на одбивка (2025)	/	/	720.000	12 x 60.000	4 x 180.000
2026	Остаток од последната година на исправката (2026)	6	/	360.000	12 x 60.000	4 x 180.000
Вкупно:				1.440.000	5.760.000	

Исправка на одбивката се врши на месечно/квартално, зависно од даночниот период на ДДВ обврзникот, на начин прикажан преку пресметката на вкупната исправка за инвестицоното добро.

ЗАКОН ЗА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

м-р: *Магдица Косјадинова*

ЗАКОН ЗА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

Оданочувањето на патничките автомобили не е повеќе предмет на уредување на Законот за акцизи. Од таа причина истото се регулира со нов посебен Закон за данок на моторни возила.

Законот за данок на моторни возила е објавен во „Службен весник на РСМ“ 261/19) од 18.12.2019 година, а ќе се применува од 1 јануари 2020 година.

ВОВЕД

Имајќи ги предвид европските практики и препораките од странските експерти во оваа област **данокот на моторните возила покрај вредноста на моторните возила ќе се пресметува и врз основа на износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂, изразена во грамови по километар.**

На овој начин ќе се придонесе кон увоз и користење на возила со пониска емисија на јаглерод диоксид, што ќе значи намалување на загадувањето на воздухот со цел да се обезбеди здрава животна средина што е основен предуслов за квалитетен живот на граѓаните.

За да се смени состојбата со возниот парк во земјата, а во насока на намалување на загаденоста на воздухот и заштита на животната средина, Царинската управа подготви закон за данок на моторни возила, кој има цел да го намали и обесхрабри купувањето возила што не се енергетски

ефикасни и кои ја загадуваат животната средина, без притоа да се загрози добросостојбата на граѓаните од социјален и економски аспект.

Новите законски одредби се очекува да придонесат за зголемување на уделот на возила што се енергетски ефикасни и кои нема да придонесуваат кон зголемено загадување на животната средина.

Станува збор за прв закон со кој се излегува од фискалниот аспект и приоритет добива еколошкиот аспект, при оданочувањето на прометот со возила.

Имено, приходот од данокот на возила, во споредба со приходите остварени од наплатата на сегашната акциза од патничките автомобили, се очекува да остане во истите рамки.

Со новиот закон точно се дефинирани моторните возила што се предмет на даночење и возила што не се предмет на даночење, како и категории возила што се ослободуваат од плаќање данок на моторни возила.

Електричните возила се изземени од обврската за плаќање данок на моторни возила.

За да се стимулира замена на возниот парк во делот на бизнисот, доставните возила од типот „ван“ и комби-возилата, кои спаѓаат во категоријата товарни возила и се наменети за превоз на стоки, се исто така изземени од плаќање данок на моторни возила.

Патнички комби-возила за превоз на 8 или 9 патници, за амбулантни возила, за возила за превоз на починати лица и кампер-возила, исто така се изземени од обврската за плаќање данок или е предвиден поврат на дел од платен данок за моторни возила.

За другите категории возила е подготвена посебна методологија за пресметка на данокот при увоз, каде што, освен цената во возилото, ќе се зема предвид и емисијата јаглероден диоксид. Начинот на пресметка ќе биде преточен во посебна уредба, што ќе ја донесе Владата.

Според новата Методологија, еколошките возила, кои се и технолошки понови, добиваат бенефит во рамките на даночењето, наспроти возилата со иста вредност, а кои се технолошки постари и се со повисоки износи на емисија на јаглероден диоксид. Со ова еколошките возила со пониска стапка на емисија на CO₂ стануваат економски поисплатливи за набавка во однос на оние што имаат повисок степен на загадување со CO₂.

Поради усогласување со препораките и добрата пракса во повеќето земји на ЕУ, **воведени се нови категории возила кои се предмет на даночење, мотоцикли и скутери со зафатнина над 50 см³, четирицикли или ATV-возила, пикап-возила, а со цел воведување еколошка компонента на даночење во зависност од нивото на емисија на јаглероден диоксид и нивото на емисија преку Евро-норма.**

1. ПРИМЕНА И ОБВРЗНИЦИ НА ДАНОКОТ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

Со законот се уредува данокот на моторни возила, наменети за употреба на територијата на нашата држава, во поглед на настанувањето, пресметувањето и плаќањето на данокот на моторни возила, правата и обврските на обврзниците за плаќање на данокот на моторни возила и надлежностите на царинскиот орган во врска со данокот на моторни возила.

Царинскиот орган е единствен надлежен орган за спроведување на одредбите од законот и на прописите донесени врз основа на истиот.

Моторните возила опфатени со законот се подлежни на плаќање данок на моторни возила пред нивната регистрација, во случај кога на територијата на Македонија се врши:

- 1) производство и пуштање во прометили пренамена од еден во друг тип на моторно возило,
- 2) увоз на моторно возило и
- 3) внес на моторно возило.

2. ПРЕДМЕТ НА ОДАНОЧУВАЊЕ И ОБВРЗНИК ЗА ПЛАЌАЊЕ ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

2.1. Предмет на оданочување

Согласно одредбите од **член 6 став 1** од законот, предмет на оданочување со данок на моторни возила се нови и употребувани моторни возила кои за прв пат се ставаат во слободен промет или за прв пат се регистрираат во Македонија и за кои не е пресметан и платен данокот на моторни возила и тоа:

- 1) **патнички автомобили и останати моторни возила конструирани првенствено за превоз на лица**, вклучувајќи моторни возила за комбиниран превоз на лица и стоки од типот караван, комби и слично, спортски автомобили прилагодени за употреба на патиштата од тарифните ознаки од Номенклатурата на Царинската тарифа: 8703 21, 8703 22, 8703 23, 8703 24, 8703 31, 8703 32, 8703 33 и 8703 90, освен амбулантни возила, доставни “van” возила и возила посебно прилагодени и наменети за превоз на починати лица;
- 2) **патнички возила кои се движат на хибриден електричен погон** (комбинација на мотор со внатрешно согорување и со електричен мотор, како погонски мотор) и тоа:
 - со можност да бидат полнети со приклучување на надворешен извор на електрична струја “plug-in”, од тарифните ознаки 8703 60 и 8703 70 ,
 - без можност да бидат полнети со приклучување на надворешен извор на електрична струја, од тарифните ознаки 8703 40 и 8703 50 .
- 3) **Мотоцикли (вклучително и мопеди), скутери и слични возила** со или без странична приколка од тарифните ознаки од Номенклатурата на Царинската тарифа: 8711 20, 8711 30, 8711 40, 8711 50 и 8711 90;
- 4) **”pick-up” возила со двојна кабина**, независно од нивната тарифна ознака во Номенклатурата на Царинската тарифа;
- 5) **трицикли и четирицикли** независно од нивната тарифна ознака во Номенклатурата на Царинската тарифа;
- 6) **други моторни возила** пренаменети во моторни возила од точките 1), 2), 3), 4) и 5) од став 1.

2.2. Ослободени од данок на моторни возила

Согласно одредбите од член 6 став 2 не се предмет на оданочување со данок на моторни возила:

- 1) **патнички возила кои се движат само со електричен погонски мотор**, од тарифната ознака 8703 80,
- 2) **мотоцикли и скутери само со електричен мотор за погон** од тарифните ознаки 8711 60,

- 3) **трицикли и четирицикли само со електричен мотор за погон** независно од нивната тарифна ознака во Номенклатурата на Царинската тарифа.

**2.3. Обврска за пресметка и плаќање
данок на моторни возила**

Обврска за пресметка и плаќање на данок на моторни возила настанува со:

- 1) производство на моторни возила од член 6 став 1 на законот или со пренамена на други моторни возила во моторни возила од член 6 став 1 точка 6 на законот, во моментот на издавање на документ за продажба и пуштање во слободен промет или употреба за сопствени потреби;
- 2) внес на моторно возило од член 6 став 1 на законот, во моментот на внес на територијата на Македонија;
- 3) увоз на моторно возило од член 6 став 1 на законот во момент на настанување на царинскиот долг во согласност со царинските прописи.

Обврска за пресметка и плаќање на данок на моторни возила настанува и кога ќе се утврди незаконско користење на моторно возило на територијата на Македонија.

**2.4. Обврзник за плаќање на данок
на моторни возила**

Обврзник за плаќање на данокот на моторни возила е лицето кое:

- 1) произвело моторно возило од член 6 став 1 на законот или извршило пренамена на друго моторно возило во моторно возило од член 6 став 1 точка 6) од законот со цел користење на територијата на Македонија;
- 2) извршило внес на моторно возило од член 6 став 1 на законот;
- 3) увезува моторно возило од член 6 став 1 на законот и
- 4) незаконски користело моторно возило од член 6 став 1 на законот.

Како обврзник за плаќање на данок на моторни возила за незаконско користење на моторно возило, ќе се смета и секое лице кое на територијата на Македонија:

- 1) незаконски користи моторно возило;
- 2) знаело или според околностите на случајот морало да знае дека користењето на моторното возило е незаконско и
- 3) стекнало во сопственост или во владение моторно возило и кое знаело или според околностите на случајот морало да знае дека моторното возило незаконски се користи.

Доколку повеќе лица се одговорни за плаќање на данокот на моторни возила, за плаќањето одговараат солидарно.

3. ПРЕСМЕТКА НА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

3.1. Податоци за пресметка на данок на моторни возила

3.1.1. За патнички автомобили, хибридни, комби, караван, спортски автомобили и risk up возила

Во иста група на возила за пресметка на данокот влегуваат возилата од член 6 став 1 точка 1, 2 и 4 од Законот, станува збор за патничките автомобили, караван и комби возила, спортски автомобили, хибридни патнички и risk up возила.

Оданочувањето е пропишано со одредбите од член 9 став 1 од законот.

Данокот на моторните возила се пресметува, врз основа на податокот за износот на **просечната емисијата** на јаглерод диоксид - CO₂ изразен во грам по километар, податокот за износот на 1 грам јаглерод диоксид - CO₂ за соодветна категорија во зависност од видот на горивото кое се користи за погон на возилото искажан во денари, податокот за продажната вредност на возилото без вклучен данок на додадена вредност или при увоз податокот за царинската вредност на возилото утврдена согласно царинските прописи и податокот за износот на царината искажани во евра во денарска противвредност, како и податокот за износот на процентот од вредноста на возилото за соодветна категорија.

*3.1.2. Pick up возила и другитоварни
возила од тарифен број 8704*

Согласно член 9 став 2 по исклучок на одредбите од став 1 на член 9, данокот на моторните возила од член 6 став 1 точка 4) на законот и други моторни возила пренаменети во такви моторни возила, а кои се распоредуваат во тарифна ознака 8704, се пресметува врз основа на податокот за силината на моторот искажан во киловати – kW, податок за износот на 1 kW изразен во денари за соодветна категорија и податокот за нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

*3.1.3. Мотоцикли, скутери и слични
трицикли и четирицикли*

Данокот на моторните возила од член 6 став 1 точка 3) и 5) на законот и други моторни возила пренаменети во такви моторни возила се пресметува врз основа на податокот за зафатнината на моторот искажана во сантиметри кубни - см³, податок за износ на 1 см³ изразен во денари за соодветна категорија и податокот за нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

*3.1.4. Паушал за мотоцикли,скутери и
слични возила постари од 35 години*

По исклучок на одредбите од став 3 на член 9, на сите моторните возила од член 6 став 1 точка 3) на законот, кои се произведени пред 35 и повеќе години, а кои согласно одредбите од Законот за возила немаат доделен статус на возило со историска вредност “олдтајмер”, данокот на моторни возила се пресметува и плаќа во **паушален износ од 5.000,00 денари**.

Моторните возила од став 4 на член 9 ќе бидат оданочени согласно став 3 на член 9, доколку истите се користат за изнајмување, за награда, или се користат за трговија или друга деловна активност.

При увоз на моторни возила, данокот на моторни возила го пресметува и наплатува надлежниот царински орган согласно одредбите од законот и податоците од став 1), 2), 3) и 4) од член 9, доставени од увозникот, односно од царинскиот обврзник дефиниран согласно царинските прописи.

**3.2. Основица за пресметка на
данок на моторни возила**

**3.2.1. Основица за патнички, комбинирани и
спортски автомобили, хибридни и
pick up возила**

Основица за пресметување на данокот на моторни возила при производство на моторни возила од член 6 став 1 точка 1), 2) и 4) на законот и при пренамена на други моторни возила во такви моторни возила е износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂ изразена во грамови по километар во зависност од видот на погонското гориво и продажната вредност на возилото со вклучена вредност на дополнително вградена опрема, во која не е вклучен данокот на додадена вредност.

Основица за пресметување на данокот на моторни возила при увоз и привремен увоз на моторни возила од член 6 став 1 точка 1), 2) и 4) на законот е износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂ изразена во грамови по километар во зависност од видот на погонското гориво и царинската вредност на моторното возило утврдена во согласност со царинските прописи зголемена за износот на царината.

Основица за пресметување на данокот на моторни возила при внес на моторни возила од член 6 став 1 точка 1), 2) и 4) на законот е износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂ изразена во грамови по километар во зависност од видот на погонското гориво и продажната цена на возилото со вклучена цена на дополнително вградената опрема, во која не е вклучен данокот на додадена вредност.

**3.2.2. Основица за мотоцикли, мопеди, скутери и
слични трицикли и четирицикли**

Основица за пресметување на данокот на моторни возила при производство, увоз и привремен увоз на моторни возила од член 6 став 1 точка 3) и 5) на законот и при пренамена на други моторни возила во такви моторни возила е зафатнината на моторот искажана во кубни сантиметри - см³ и нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

Основица за пресметување на данокот на моторни возила при внес на моторни возила од член 6 став 1 точка 3) и 5) од законот е зафатнината на моторот искажана во сантиметри кубни - см³ и нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

*3.2.3. “Pick up” возила и другитоварни
возила од тарифа 8704*

По исклучок на одредбите од став 1 и 2 на член 10, основица за пресметување на данокот на моторни возила при производство, увоз и привремен увоз на моторни возила од член 6 став 1 точка 4) од законот и при пренамена на други моторни возила во такви моторни возила, а кои се распоредуваат во тарифна ознака 8704, е силината на моторот искажана во киловати – kW и нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

По исклучок на одредбите од став 3 член 10, основица за пресметување на данокот на моторни возила при внес на моторни возила од член 6 став 1 точка 4) од законот, а кои се распоредуваат во тарифна ознака 8704, е силината на моторот искажана во киловати – kW и нивото на емисија на издувните гасови (еуро норма).

*3.3. Утврдување на податоциза пресметка на
данок на моторни возила*

На барање на надлежниот царински орган, обврзникот за плаќање на данокот на моторни возила е должен да достави фактури, испратници, купопродажни договори, комерцијални, трговски, службени и други документи и докази кои се потребни за правилно и точно утврдување на податоците за пресметка на данокот на моторни возила.

На барање на надлежниот царински орган, производителот, претставништвото или трговецот кој е генерален застапник или увозникот на одредена марка моторни возила во Република Северна Македонија, е должен да ја даде сета стручна помош при утврдување на податоците важни за пресметка на данокот на моторни возила, а за таа цел треба да одредат контакт лице за комуникација со Царинската управа.

За цели на утврдување на данокот за моторни возила надлежниот царински орган во текот на постапката има право да побара податоци од надлежни институции во Република Северна Македонија и од надлежни институции од други земји.

Доколку по утврдување на данокот за моторно возило, надлежниот царински орган утврди дека податоците врз основа на кои бил утврден данокот за моторното возило не биле вистинити, во тој случај со решение ќе ја утврди разликата на данокот што треба да се плати.

3.4. Потребна документација за утврдување на просечна емисија на јаглерд диоксид CO₂

Износот на просечната емисија на јаглерд диоксид - CO₂ се утврдува врз основа на потврда за сообразност (COC документ), потврда од производителот за износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂ во комбинирано возење, изјава за сообразност или потврда за сообразност за поединечно прегледано возило за износ на просечна емисија на јаглерод диоксид - CO₂ во комбинирано возење изразено во согласност со Новиот европски циклус на возење («New European Driving Cycle») во понатамошниот текст NEDC или согласно корелираниот NEDC, ако моторното возило е хомологирано во согласност со Глобално усогласената испитна постапка за лесни возила («Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure»).

Кога износот на просечната емисија на јаглерд диоксид - CO₂ за моторното возило неможе да се утврди согласно став (1) на овој член, во тој случај се смета дека износот на емисија на јаглерод диоксид - CO₂ ќе изнесува 400 гр./км.

Доколку во постапките што се водат поради незаконска употреба на моторно возило, странката не располага со валидна потврда за износот на просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂, надлежниот царински орган од овластено правно лице ќе побара податоци за просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂ изразена во грамови на километар. Ако овластеното правно лице неможе да ја утврди просечната емисија на јаглерод диоксид - CO₂, во тој случај се смета дека износот на просечна емисија на јаглерд диоксид - CO₂ ќе изнесува 400 гр./км.

**4. УТВРДУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА
ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА**

4.1. Утврдување и плаќање на данок на моторни возила

Пресметувањето и плаќањето на данокот на моторни возила се врши со поднесување на пријава за плаќање данокот на моторни возила до надлежниот царински орган.

Секоја употреба и користење на возило за кое не е поднесена пријава од ставот погоре се смета за незаконско користење на моторното возило.

При настанување на обврската за плаќање на данокот на моторни возила во случаите на незаконско користење на моторно возило, данокот на моторни возила по службена должност го утврдува и пресметува надлежниот царински орган со донесување на решение.

Лицето кое произвело или извршило пренамена на друго моторно возило во моторно возило од член 6 став 1 од законот е должно да поднесе пријава од став 1 на член 13 и да го плати данокот на моторни возила **во рок од 15 дена** од настанување на обврската за плаќање на данокот.

Утврдувањето и плаќањето на данокот на моторни возила во случаите од член 7 став 1 точка 2) од законот се врши **во рок од 15 дена** од внес на возилото со поднесување на пријава за плаќање данок на моторни возила до надлежниот царински орган, согласно одредбите од законот.

Утврдувањето и плаќањето на данокот на моторни возила во случаите од член 7 став 1 точка 3) од законот се врши во согласност со царинските прописи, при што пријавата за плаќање на данокот на моторни возила се приложува заедно со увозната царинска декларација согласно царинските прописи, а плаќањето се врши исто како и за останатите увозни давачки.

Во случај на увоз и при прекин на работата на компјутерскиот систем на Царинската управа, кога пријавата за плаќање на данокот на моторни возила од став 2 на овој член не може да се поднесе електронски, тогаш истата се поднесува во хартиена форма кај надлежниот царински орган, согласно постапките за резервна постапка предвидена со царинските прописи.

Моторното возило не може да се регистрира доколку не е приложен доказ за платен данок на моторни возила согласно член 14 од законот или доказ за ослободување од данок на моторни возила согласно член 18 од законот.

Доколку надлежниот орган за регистрација на моторни возила се посомнева во валидноста на приложениот доказ од став 8, на член 14 или ако во други случаи се посомнева дека се работи за моторно возило на кое треба да се плати данок на моторни возила, ќе ја прекине постапката за регистрација и ќе побара мислење од надлежен царински орган.

Министерот за финансии ги пропишува содржината, начинот на пополнување и поднесување на пријавата за плаќање на данокот за моторни возила.

4.2. Доказ за платен данок на моторни возила

Фактурата која производителот, трговецот или трговецот со употребувани моторни возила ја издава на купувачот на моторното возило, мора да содржи напомена дека данокот е пресметан и платен согласно одредбите од Законот за данок на моторни возила, треба да го содржи износот на платениот данок за моторни возила и бројот на пријавата со која е платен данокот за моторни возила, освен ако поинаку не е определено согласно одредбите од законот.

Производителот, трговецот или трговецот со употребувани моторни возила се должни на фактурата да го наведат следниот текст “ДАНОКОТ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА Е ПРЕСМЕТАН И ПЛАТЕН СОГЛАСНО ОДРЕДБИТЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА со ПДМВ број _____ од ____ 20__ година”.

Ако моторното возило е увезено од страна на физичко лице или е увезено од страна на правно лице за сопствени потреби на правното лице, како доказ за платениот данок на моторното возило се смета пријавата и увозната царинска декларација со која е платен данокот за моторни возила при увоз.

Ако моторното возило е купено на јавна лицитација, како доказ за платениот данок на моторно возило се смета потврдата која ја издава надлежен царински орган кај кој е спроведена постапката за плаќање на посебниот данок на моторни возила.

Ако за моторно возило данокот на моторни возила е платен заради незаконска употреба, согласно член 27 од законот, како доказ за платениот данок на моторни возила се смета решението издадено од надлежен царински орган согласно член 13 став 4 од законот со потврда дека данокот за моторни возила е платен.

5. ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

5.1. Ослободувања од данок или враќање наплатен данок на моторни возила за дипломатски и конзуларни претставништва и за меѓународни организации

Согласно одредбите од член 15 став 1 данок на моторни возила не се плаќа или се враќа за моторни возила кога се наменети за:

- 1) службени потреби за дипломатски и конзуларни претставништа како и посебни мисии акредитирани во Македонија, врз основа на начелото на реципроцитет, освен за конзуларните претставништва водени од почесните конзули,
- 2) лични потреби на странскиот персонал на дипломатските и конзуларните претставништва и посебните мисии акредитирани во Македонија,
- 3) службени потреби на меѓународните организации со седиште во Македонија, кога тоа е утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Македонија,
- 4) лични потреби на странскиот персонал на меѓународните организации со седиште во Македонија, кога тоа е утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Македонија,
- 5) употреба во согласност со меѓународен договор кој РСМ го склучила со друга држава или меѓународна организација, ако тој договор за испорака на моторни возила предвидува ослободување од плаќање на данок на додадена вредност,
- 6) потреби на воените сили на договорните страни на Северноатланскиот договор и нивниот странски персонал.

5.1.1. Потврда за ослободување од МНР

Ослободување од данок на моторни возила наменети за лицата од став 1 точка 1), 2), 3), 4) и 5) на член 15, се остварува со приложување потврда издадена од Министерството за надворешни работи.

5.1.2. НАТО сертификат

Ослободување од данок на моторни возила наменети за лицата од став 1 точка 6) на член 15, се остварува врз основа на сертификат издаден од воените сили на договорните страни на Северно-атланскиот Пакт.

Ако во согласност со меѓународен договор ослободувањето може да се оствари само со услов на реципроцитет, исполнувањето на условот за реципроцитет го потврдува Министерството за надворешни работи.

5.1.3. Дипломатски кори нерезиденти

Ослободување од данок на моторни возила од став 1 точки 2) и 4) на член 15, не се однесува на државјани на Република Северна Македонија, односно странски државјани со живеалиште во Република Северна Македонија.

5.1.4. Увоз

Ослободувањето од плаќање данок на моторни возила при увоз настанува директно при увоз на моторни возила за службени или лични потреби на лицата од став 1 на овој член врз основа на потврда наведена во став 2 од член 15 или сертификат наведен во став 3 од член 15.

5.1.5. Ослободување при домашен промет со поврат на данок

Ослободувањето од данок на моторни возила кои се купуваат на територијата на Република Северна Македонија за службени или лични потреби на лицата од став 1 на овој член, се врши по пат на враќање на платениот данок на моторни возила.

За остварување на правото за ослободување преку враќање на платениот данок на моторни возила од став 7 на член 15, пред регистрација на моторното возило се поднесува барање за враќање на платениот данок на моторни возила до надлежен царински орган.

Надлежниот царински орган во случај од став 8 од член 15, издава решение за ослободување и враќање на платениот данок на моторни возила.

При набавка на моторни возила на територијата на Република Северна Македонија за службени или лични потреби на лицата од став 1 на член 15, враќањето на платениот данок на моторни возила им се одобрува еднаш во три години пред истекот на тригодишниот период, освен во случаите на неопходна набавка на ново моторно возило како замена за старото после настаната кражба или тешко оштетување.

Во случаите од ставот 10 на член 15, при набавка на моторно возило како замена за старото моторно возило пред истекот на три години по набавката на заменетото моторно возило, се враќа износ на платениот данок на моторни возила кој соодветно одговара на должината на временскиот период во кој се користело моторното возило кое се заменува, доколку за ваквата набавка било одобрено враќање на платениот данок на моторни возила.

Моторните возила ослободени од данок на моторни возила не смеат да се отуѓат или да се користат за други цели во рок од три години ако за истите не се плати износот на данокот на моторни возила за кој биле претходно ослободени. За таа цел органот надлежен за регистрација на моторни возила во сообраќајната дозвола става напомена “ЗАБРАНА ЗА ОТУЃУВАЊЕ СОГЛАСНО ЧЛЕН 15 СТАВ 12 ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА”.

Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од данокот или враќање на платениот данок на моторни возила, содржината на барањето од став 8 од член 15 и потребната документација.

***5.2. Ослободувања од данок или враќање наплатен
данок на моторни возила при реализација
на проекти финансиран со парични
средствана странски донатори***

Согласно одредбите од член 16 став 1, данок на моторни возила не се плаќа или се враќа за моторните возила кога се наменети за:

- 1) Реализација на проект финансиран со парични средства добиени врз основа на договор за донација, склучен помеѓу Р. С. Македонија и странски донатори, ако во тој договор е предвидено дека со добиените парични средства нема да се плаќаат увозни давачки и даноци.
- 2) Реализација на проект финансиран во рамки на инструментот за претпристапна помош (ИПА) кој се спроведува во услови на децентрализирано управување, и за делот на средствата од националното кофинансирање обезбедено од Буџетот на Р. С. Македонија или задолжување.

Ослободувањето од данок на моторни возила наменети за имплементатори на проекти од став 1 на член 16, се остварува со приложување потврда издадена од Владата на Р. С. Македонија – Секретаријат за европски прашања за регистрација на проектот кој се финансира со парични средства на странски донатор, а по предходно поднесено барање за ослободување од данок на моторни возила при реализација на проекти финансирани со парични средства на странски донатор.

При увоз на моторни возила наменети за субјектите од став (1) на член 16, ослободувањето од плаќање данок на моторни возила настанува при увоз согласно царинските прописи, а врз основа на приложена потврда наведена во став (2) од овој член.

Моторните возила кои се купуваат на територијата на Република Северна Македонија, а се наменети за имплементатори на проекти од став (1) на член 16, ослободувањето од данок на моторни возила се врши по пат на враќање на платениот данок на моторни возила.

За остварување на правото на враќање на платениот данок на моторни возила од став (4) од член 16, имплементаторот на проектот поднесува барање за ослободување и враќање на платениот данок на моторни возила до надлежниот царински орган пред регистрацијата на моторното возило.

Надлежниот царински орган во случај од став (5) на член 16, издава решение за ослободување и враќање на платениот данок на моторни возила.

Моторните возила ослободени од данокот на моторни возила согласно одредбите на овој член не смеат да се отуѓат или да се користат за други цели ако за истите не се плати износот на данокот на моторни возила за кој биле претходно ослободени. За таа цел органот надлежен за регистрација на моторни возила во сообраќајната дозвола става напомена “ЗАБРАНА ЗА ОТУЃУВАЊЕ СОГЛАСНО ЧЛЕН 16 СТАВ 7 ОД ЗАКОНОТ ЗА ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА”.

Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од данокот или враќање на платениот данок на моторни возила.

5.3. Други случаи на ослободувања од плаќање данок на моторни возила

Согласно одредбите од член 17 став 1 од плаќање данок на моторни возила ослободени се моторни возила:

- 1) кои се наменети исклучиво за спортски натпревари,
- 2) кои привремено се увезуваат поради учество на спортски натпревари, за тест возење, саеми и други приредби, организирани на територијата на Република Северна Македонија, при што привремениот увоз на овие возила може да трае најмногу 30 дена,
- 3) кои се со статус на возило со историска вредност (т.н. олдтајмер) произведени пред 35 и повеќе години кои согласно прописите од Законот за возила се сметаат за возила со историска вредност.

Моторните возила од став 1 од член 17, не смеат да се користат за други цели (изнајмување, за награда, или да се користат за трговија или друга деловна активност), ако за истите не се плати износот на данокот на моторни возила за кој биле претходно ослободени.

Остварувањето на правото за ослободување од плаќање данок на моторни возила согласно став 1 точка 2) од член 17, се спроведува согласно царинските прописи со кои е уредена постапката за ослободување од плаќање на увозни давачки при привремен увоз.

Остварувањето на правото за ослободување од плаќање данок на моторни возила согласно став 1 точка 1) и 3) од член 17, се спроведува во рамки на увозната царинска постапка со поднесување Потврда за ослободување од плаќање данок на моторни возила.

Потврда за ослободување од плаќање данок на моторни возила издава **надлежен царински орган** по поднесено **барање** од страна на увозникот на моторно возило од став 1 точка 1) и 3) на член 17.

Надлежниот царински орган одлучува по барањето од став (5) од член 17 во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за издавање Потврда за ослободување од плаќање данок на моторни возила.

Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање на данокот на моторни возила.

5.4. Доказ за ослободување од данок на моторни возила

Ако при увоз моторното возило е ослободено од данок на моторни возила согласно одредбите од член 15 став 6 (со потврда од МНР или НАТО сертификат) или член 16 став 3 (потврда од Влада на РМ - Секретаријат за ЕУ прашања) од законот, како доказ за ослободување од данок на моторното возило се смета увозната царинска декларација и пријавата за данок на моторни возила со кои се потврдува ослободувањето од плаќање данок на моторни возила при увоз.

Ако ослободувањето од данок на моторни возила е направено по пат на враќање на платен данок за моторното возило согласно одредбите од член 15 став 7 или член 16 став 4 од законот за купените возила по пат на внатрешен промет, како доказ за ослободување од данок на моторни возила се смета решението за ослободување и враќање на платениот данок за моторни возила донесено согласно одредбите од член 15 став 9 или член 16 став 7 од законот (Решение од царински орган или напомена во сообраќајната дозвола).

При привремен увоз на моторни возила согласно одредбите од член 17 став 1 точка 2) од законот, како доказ за ослободување од данок на моторното возило се смета увозната царинска декларација и решението за одобрен привремен увоз издадено од надлежен царински орган.

Ако моторното возило е ослободено од данок на моторни возила согласно одредбите од член 17 став 3 од законот, како доказ за ослободување од данок на моторното возило се смета увозната царинска декларација, пријавата за данок на моторни возила и потврдата издадена од надлежен царински орган согласно одредбите на член 17 став 4 од законот, со кои се потврдува ослободувањето од плаќање данок на моторни возила при увоз.

6. ВРАЌАЊЕ НА ПЛАТЕН ДАНОК НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

6.1. Враќање на платен данок на извезени моторни возила

Правно лице кое е увозник и сопственик на ново моторно возило на кое е платен данокот на моторни возила согласно одредбите од законот и кое е одјавено од евиденцијата на регистрирани моторни возила, доколку го извезе моторното возило од Република Северна Македонија во рок од 45 дена сметано од датумот на првата регистрација до денот на извоз на моторното возило, има право на враќање на вкупниот износ од платениот данок на моторни возила.

Ако моторното возило за кои е одобрено враќање на платениот данок на моторни возила повторно се увезе на територијата на Република Северна Македонија за користење на територијата во Република Северна Македонија, во овој случај данокот на моторни возила се пресметува и наплатува согласно одредбите од законот.

6.2. Барање за враќање на данок на извезени моторни возила

Враќањето на данокот на извезени моторни возила од член 19 од законот се врши врз основа на поднесено барање до надлежниот царински орган.

Кон барањето се доставува следната документација:

- 1) доказ дека за моторното возило е платен данокот на моторни возила согласно одредбите од законот,
- 2) доказ за одјавување на моторното возило од евиденцијата на регистрирани моторни возила на надлежен орган,
- 3) доказ дека моторното возило е извезено од царинското подрачје на Република Северна Македонија,
- 4) други докази кои Царинската управа ги смета за потребни во зависност од околностите на случајот.

Министерот за финансии го пропишува начинот на поднесување на барањето за враќање на платениот данок на моторни возила, содржината на барањето и потребната документација.

6.3. Враќање данок на моторни возила во посебни случаи

За нови моторни возила со вкупно осум или девет седишта (вклучувајќи го и седиштето на возачот) кои регистрирани лица ги набавуваат за користење како такси возила за превоз на патници или правни лица ги користат за превоз на лица за службени потреби, износот на данокот за моторни возила утврден согласно член 9 од законот се намалува за 80 %.

За кампер возила износот на данокот за моторни возила утврден врз основа на член 9 од законот се намалува за 80 %.

За моторни возила од став 1 на член 21 и увезени кампер возила од став 2 на член 21, намалувањето на данокот се врши преку враќање на платениот данок за моторни возила, соодветно за пропишаниот процент на намалувањето од став 1 и 2 од член 21.

При производство на моторно возило од став 2 од член 21, намалувањето на данокот се врши директно при поднесувањето на пријавата за плаќање данок на моторни возила. Кон пријавата се приложува фактура или купопродажен договор за набавка на кампер возило.

За остварување на враќање на платениот данок, лицата од став 1 од член 21, најдоцна во рок од 30 дена по извршената регистрација на возилото од став 1 од член 21, поднесуваат барање за враќање на платен данок на моторни возила.

За остварување на правото на враќање на платениот данок, увозникот на моторното возило од став 2 од член 21, најдоцна во рок од 30 дена по извршениот увоз на возилото од став 2 од член 21, поднесува барање за враќање на платен данок на моторни возила.

По исклучок, рокот за поднесувањето на барањето за поврат на платен данок на моторни возила може да се продолжи за дополнителни 30 дена од рокот предвиден во ставовите 5 и 6 од член 21, за што се поднесува образложение за причините на доцнењето на поднесувањето на барањето за поврат на платениот данок за моторни возила, а по претходно одобрение од надлежниот царински орган.

Царинскиот орган може од други институции или органи да побара дополнителни документи и појаснувања во врска со доказите за доцнење на поднесување на барањето за поврат на данокот за моторни возила.

Кон барањето за враќање на данокот, се поднесуваат следните документи:

- 1) доказ за регистрирана дејност за авто такси превоз на патници или превоз на патници
- 2) важечки извод од лиценца за авто такси превоз на патници или лиценца за вршење превоз на патници,
- 3) сообраќајна дозвола за регистрирано моторно возило,
- 4) фактура или купопродажен договор за набавка на ново патничко моторно возило,
- 5) Пријава за платен данок на моторни возила од член 13 став 2 од законот,
- 6) Потврда дека лицето ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски.

Кон барањето од став 6 од овој член се поднесуваат следните документи:

- 1) фактура или купопродажен договор за набавка на кампер возило
- 2) увозна царинска декларација за оцаринето кампер возило,
- 3) Пријава за платен данок од член 13 став (2) од законот,

Надлежниот царински орган одлучува по барањето во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за враќање на данокот за моторни возила.

Министерот за финансии ги пропишува содржината, начинот на пополнување и поднесување на барањето за поврат на данокот за моторни возила и потребната документација.

7. УРЕДБА ЗА НАЧИНОТ НА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОКОТ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА И НА ИЗНОСИТЕ ПОТРЕБНИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ДАНОКОТ НА МОТОРНИ ВОЗИЛА

Уредбата е донесена во (“Службен весник на РСМ” 277) од 28.12.2019 година

Со оваа уредба се утврдува начинот на пресметка на данокот на моторни возила и на износите потребни за пресметка на данокот на моторни возила, врз основана критериумите утврдени во член 9 ставови (1), (4), (5), (6) и (7) од Законот за данок на моторни возила.

Данокот на моторни возила од член 9 став (1) од Законот за данок на моторни возила се пресметува според следната формула:

$$\text{ДМВ} = (\text{ВМВ} \times \text{пВВ}) \times \text{СКД} + \text{CO}_2 \times \text{кCO}_2, \text{при што:}$$

- ДМВ е данок на моторно возило изразен во денари;
- ВМВ е вредност на моторното возило искажано во евра;
- СКД е среден курс на Народната Банка на Република Северна Македонија на денарот во однос на еврото на денот на пресметката;
- пВВ е процент што е наведен во Табела 1, а кој одговара за граничните вредности на моторното возило;
- CO₂ е емисија на CO₂ за соодветното моторно возило и
- кCO₂ е коефициент што е наведен во Табела 2, ако одговара за граничните вредности на CO₂.

Табела 1 - Гранични вредности на моторното возило и проценти за оданочување на вредноста на моторни возила

Вредност на моторното возило		
над	до	пВВ
-	10.000	0,0%
10.000	12.000	1,0%
12.000	14.000	2,0%
14.000	16.000	4,0%
16.000	18.000	6,0%
18.000	20.000	8,0%
20.000	23.000	10,0%
23.000	26.000	12,0%
26.000	29.000	14,0%
29.000	32.000	16,0%
32.000	35.000	17,0%
35.000	40.000	18,0%
40.000	50.000	19,0%
50.000	-	20,0%

Табела 2 - Гранични вредности на CO₂ и коефициенти за оданочување по CO₂ на моторни возила

Гранични вредности со CO ₂ (грам CO ₂ /км)		Коефициент (денари/грам CO ₂ /км)	
0	0	0	00
1	50	5	10
51	75	10	20
76	90	20	40
91	100	30	60
101	110	40	80
111	130	50	100
131	140	70	130
141	150	100	160
151	170	130	190
171	190	160	220
191	225	190	250

“Деловни Информации” број 1/2020

226	255	220	280
256	-	250	320

Вредноста на коефициентот на емисии на јаглерод диоксид (CO₂) на моторното возило - кCO₂, што е наведен во Табела 2 ќе се применува на следниот начин:

- од 1 јануари 2020 година до 31 декември 2020 година вредноста на коефициентот кCO₂ ќе се применува од Табела 2 од овој член;

- од 1 јануари 2021 година до 31 декември 2021 година вредноста на коефициентот кCO₂ ќе се применува во зголемен износ за 25% и

- од 1 јануари 2022 година вредноста на коефициентот кCO₂ ќе се применува во зголемен износ за 50%.

Данокот на моторни возила од член 9 став (4) од законот се пресметува според следната формула:

$$ДМВ = СМ \times М$$

при што:

- ДМВ е данок на моторни возила изразен во денари;
 - СМ е силина на моторот искажана во киловати -kW и
 - М е единечна вредност на еден kW што е наведен во Табела 3, а која одговара за граничните вредности на силината на моторот искажана во киловати – kW и чиј износ е зависен од нивото на емисијата на издувните гасови.

Табела 3 - Гранични вредности на силина на моторот и вредност искажана во денари

Силина на мотор во киловати - KW		М - единечна вредност на 1 kw (ден/kw)			
		> Euro IV норма	Euro III норма	Euro II норма	Euro I норма
над	до	ден/kw	ден/kw	ден/kw	ден/kw
0 kw	80 kw	120 ден	180 ден	240 ден	300 ден
80 kw	140 kw	150 ден	210 ден	270 ден	330 ден
140 kw	-	180 ден	240 ден	300 ден	360 ден

Данокот на моторни возила од член 9 став (6) од законот се пресметува според следната формула:

$$ДМВ = 3ФМ \times К$$

при што:

- ДМВ е данок на моторни возила изразен во денари;
- ЗФМ е зафатнината на моторот искажана во кубнисантиметри - см³ и

- К е единечна вредност на еден кубен сантиметар што е наведена во Табела 4, а која одговара за граничните вредности на зафатнина на моторот искажана во кубни сантиметри-см³, и чиј износ е зависен од нивото на емисијата на издувните гасови.

Табела 4 - Гранични вредности на зафатнина на моторот и единечна вредност на еден кубен сантиметар искажана во денари

Зафатнина на мотор во кубни сантиметри - см ³		К - единечна вредност на 1 см ³			
		> Euro IV норма	Euro III норма	Euro II норма	Euro I норма
над	до	ден/ см ³	ден/ см ³	ден/ см ³	ден/ см ³
50 см ³	125 см ³	5ден	7ден	8ден	10ден
125 см ³	250 см ³	5 ден	7ден	8ден	10ден
250 см ³	380 см ³	5 ден	7ден	8ден	10ден
380 см ³	500 см ³	5 ден	7ден	8ден	10ден
500 см ³	800 см ³	5 ден	7ден	8ден	10ден
800 см ³	-	5 ден	7ден	8ден	10ден

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2020 година.

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА

д-р л. правник: Христина Игнатоска

ПОСТАПКА ЗА ОТПИС НА КАМАТА ЗА НЕПЛАТЕНИ СМЕТКИ

Донесен Закон за отпишување на каматите за наплата на долгови кои произлегуваат од услугите од вршителите на комунални дејности, телефонија, мобилни и кабелски оператори, радиодифузна такса, одржување на заеднички простории, наводнување и одводнување на земјоделско земјиште на собраниска седница одржана на 26 ноември 2018 година.

ВОВЕД

Со Закон за отпишување на каматите за наплата на долгови кои произлегуваат од услугите од вршителите на комунални дејности, телефонија, мобилни и кабелски оператори, радиодифузна такса, одржување на заеднички простории, наводнување и одводнување на земјоделско земјиште („Службен весник на РМ” 220/2018) се уредуваат условите, начинот и постапката за отпишување на камати за наплата на долгови кои произлегуваат од услугите од вршителите на комунални дејност (електрична и топлинска енергија, вода и смет), телефонија, мобилни и кабелски оператори, радиодифузна такса, одржување на заеднички простории, наводнување и доводнување на заемјоделско земјиште и за кои постојат решенија за извршување издадени од суд заклучно со 25 мај 2006 година, трансферирани кај нотар или извршител согласно одредбите од Законот за извршување, членовите 13 и 16 („Службен весник на РМ” 83/09 и 88/10).

Предмет на овој закон е отпис на затезната, односно казнената камата која се однесува на главниот долг и трошоците на постапката и истата подлежи на отпис од моментот на поднесување на тужба за наплата на паричен долг (присилна наплата) пред надлежен суд до конечната исплата на паричното побарување вклучувајќи ги трошоците на постапката од страна на должникот.

1. СУБЈЕКТИ КОИ ИМААТ ПРАВО НА ОТПИС НА КАМАТА

Право на отпис на камата остварува секое физичко лице - должник кој ќе изврши уплата на главниот долг и трошоците (судски, нотарски, адвокатски, трошоци на извршување) на постапката во рок од 12 месеци од денот на објавување на одлуката од членот

Како доверители се јавуваат правни лица кое врши дистрибуција и снабдување со електрична или топлинска енергија, вода, смет, телефонија, мобилни и кабелски оператори, радиодифузна дејност, одржување на заеднички простории, наводнување и одводнување на земјоделско земјиште, нотар и извршител. Нотар и извршител се сметаат за доверители само во случај на наплата на трошоците на извршување кои произлегле од присилно извршување на долговите.

2. ВРШИТЕЛИ НА ОТПИС НА КАМАТА

Според Законот во членот 4 е детално објаснето кој се може да врши отпис на каматата во Република Македонија врз основа на овој закон.

Отпис на камати за наплата на долговите се врши врз доброволна основа од страна на доверителот.

Доверителите кои се основани од Владата на Република Македонија и општините и градот Скопје кои се во државна сопственост, односно сопственост на општината и градот Скопје вршат отпис на побарување по основ на наплата на затезната односно казнената камата по главен долг од должниците физички лица кои стекнале право на отпис на камата.

Доверителите кои се во приватна сопственост, доброволно одлучуваат преку своите органи на управување, за едностран отпис на побарувања по основ на наплата на затезната, односно казнената камата на главен долг од должниците физичките лица кои стекнале право на отпис на камата.

Доверителите кои се основани од Владата на Република Македонија, општините и градот Скопје, како и доверителите во приватна сопственост, со Одлука донесена од Управен одбор ги отпишуваат каматите за наплата на долговите кои произлегуваат од услугите кои се наведени претходно во текстот, во рок од 15 дена од денот на влегување во сила на овој закон. Оваа одлука доверителите треба да ја објават на својата веб страница наредниот ден од денот на донесување на истата.

Нотарите и извршителите се сметаат за доверители само во случај на наплата на трошоците на извршување кои произлегле од присилно извршување на долговите.

3. ПОСТАПКА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВО НА ОТПИС НА КАМАТА

Стектото право на отпис на камата, должникот – физичко лице го оставрува со поднесување на барање до доверителот. Кон барањето должникот приложува и доказ за извршената исплата на главниот долг.

Доверителот е должен во рок од 15 дена по приемот на доставениот доказ за извршената уплата на главниот долг, да го извести должникот по писмен пат со препорачана пратка на адресата која е регистрирана кај доверителот, за усвојување (целосно или делумно) или за одбивање на отписот на каматата.

Доколку доверителот изврши отпис на каматата, е должен веднаш, но не подоцна од осум дена по донесената одлука, за истото да го извести нотарот или извршителот кај кого било трансферирано решението за извршување издадено од судот, дека е исплатен главниот долг и извршен е отпис на каматата, заради што бара запирање на постапката пред нотарот или извршителот.

Нотарот при повлекување на барањето за трансфер на предметот, постапува согласно членот 74 од Законот за нотаријат. Извршителот при повлекување на барањето за трансфер на предметот од судот го запира извршувањето согласно со член 93 став 1 алинеја 4 од Законот за извршување. Барањето и содржината на барањето го пропишува министерот за финансии, во рок од 30 дена од денот на влегување на сила на законот.

4. НАМАЛУВАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ

Висината на наградата и надоместокот на извршените трошоци за работата на извршителите и адвокатите, по предмети кои произлегуваат од услугите наведени погоре, **не може да надмине 20%** од нивните предјавени и утврдени трошоци.

Висината на наградата и надоместокот на процесните трошоци за работата на нотарите и адвокатите, по предмет кои произлегуваат од услугите неведени погоре, **не може да надмине 20%** од нивните предјавени и утврдени трошоци.

НЕСТОПАНСТВО

гл. економист: Јулија Минковска

ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2020 ГОДИНА

Извршувањето на Буџетот на Република Македонија за 2020 година е објавен во „Службен весник на РМ“ 265/2019, а ќе се применува од 01.01.2020 година.

ВОВЕД

Буџетските корисници и единките корисници се должни утврдените средства во Буџетот да ги користат наменски, рационално, економично и ефикасно.

Буџетските корисници, кои во својот состав имаат единки корисници, се должни да го контролираат наменското и законитото користење на средства, со кои располагаат единките корисници.

Буџетските корисници кои во својот состав имаат единки корисници должни се да го контролираат наменското и законитото користење на средствата со кои располагаат единките корисници, и не смеат да преземаат обврски или да направат расходи над лимитот на одобрените средства со буџетот.

Техниката на наплата на приходите, плаќањето на расходите и управувањето со ликвидноста и долговите, ги пропишува министерот за финансии.

1. ИЗВРШУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ

Согласно член 6 од Законот за Извршување на Буџетот (**во продолжение Законот**), буџетските корисници од Централната власт, **можат да ги користат средствата само доколку во рок од 25 дена од денот на донесувањето на Буџетот**, до трезорот при Министерството за финансии, достават Годишен финансиски план по квартали, за користење на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки (*оџфисени во програмите*).

Буџетските корисници од Централната власт, кои во својот состав имаат единки корисници, должни се до секоја единка корисник, **во рок од пет дена** од денот на донесувањето на Буџетот, да достават **Извадок од годишниот финансиски план** по сметки, програми, потпрограми и ставки, во кој се содржани средствата, наменети за одделните единки корисници.

1.1. Изработка на финансиски план

Врз основа на извадокот од годишниот финансиски план, единките корисници изготвуваат свој финансиски план по квартали, сметки, програми, потпрограми и ставки, кои имаат обврска да го достават до надлежното министерство, а надлежното министерство консолидираниот финансиски план, го доставува до Министерството за финансии, **во рок од 25 дена од денот на донесувањето на Буџетот**.

Во текот на годината, буџетските корисници од Централната власт, **можат да достават барање за измена на годишниот финансиски план по квартали**, за користењето на средствата по сметки, програми, потпрограми и ставки, само доколку се работи за расходи кои не можеле да бидат навремено планирани и за истото потребно е да се достават образложение и ревидиран годишен финансиски план по квартали.

Врз основа на годишниот финансиски план, во текот на годината, буџетските корисници од Централната власт изготвуваат предлог на финансиски план за даден квартал, по месеци, по сметки, програми, потпрограми и по ставки, кој го доставуваат до Трезорот при Министерството за финансии, најдоцна **пет дена** пред почетокот на кварталот, за кој се однесува планот, заради негово одобрување.

Буџетските корисници на Централната власт, кои во својот состав имаат единки корисници се должни до Трезорот при Министерството за финансии, **да достават и збирен квартален план по месеци по сметки, програми, подпрограми и ставки за своите единки корисници.**

Во текот на дадениот квартал, буџетските корисници од Централната власт можат да достават **Барање за измена на кварталниот финансиски план по месеци, по сметки, програми, подпрограми и ставки**, во рамки на износите одобрени за дадениот квартал.

Средствата од Основниот буџет во Раздел **090.02 – Министерство за финансии – функција на државата се користат без одобрување на финансиски план.**

Во случај кога Владата на Република Македонија, односно министерот за финансии во рамките на законските овластувања одобрува средства од раздел **090.02- Министерство за финансии – Функции на државата на друг буџетски корисник**, средства се одобруваат како финансиски план (право на трошење), во разделот на буџетскиот корисник.

2. РАСПРЕДЕЛБА НА СРЕДСТВАТА ОД БУЏЕТОТ

2.1. Исплати на плати

Согласно член 7 од Законот исплатата на плати на буџетските корисници од централната власт и единките корисници, **ја контролира и одобрува Министерството за финансии.**

Буџетските корисници од централната власт и единките корисници, се задолжени два дена пред исплатата на плати до Министерството за финансии, **да достават барање за одобрување на средства за плати, кон кое ќе ги приложат Образец Ф-1 за бројот на вработените**, по име и презиме, бруто и нето плата и други податоци предвидени во образецот во пишана и електронска верзија **(на ЦД, електронска пошта и друго)**, како и Декларација за прием од Управата за јавни приходи за односниот месец за кој се однесува исплатата.

Во случај на нови вработувања, буџетските корисници од централната власт и единките корисници се должни да достават известување за обезбедени финансиски средства и да приложат **Образец М-1**.

2.2. Надоместоци од иланда

Во Законот за извршување на Буџетот на Р.М. за 2020 година **предвидени се следните надоместоци од плата и тоа:**

1. Надоместок за одвоен живот
2. Надоместок за закупнина на стан, во случај да не користи службен стан;
3. Надоместок за селидбени трошоци;
4. Надоместок во случај на непрекинато боледување подолго од шест месеци;
5. Надоместок за испратнина при заминување на работник во пензија;
6. Надоместок во случај на смрт на вработен или член на семејство.

НАПОМЕНА: Овие надоместоци се исплаќаат од одобрените средства со Буџетот и Буџетските корисници.

Во Законот за извршување на Буџетот за 2020 година , не е предвидено да се исплатува :

1. Дневници за службени патувања во земјата,
2. Надомест за тернски додаток;
3. Надомест за регрес за годишен одмор;
4. Надомест за јубилејни награди;
5. Надомест за користење на сопствено возило за службени цели

НАПОМЕНА: Во јуни 2010 година Владата на република македонија, донесе 10 антикризни мерки, а една од нив беше и мерката за укинување на дневницата за службено патување во земјата, која се уште се применува.

2.2.1. Надоместок на одвоен живот

Согласно член 8 од Законот на избраните и именувани функционери кај буџетските корисници и единките корисници од денот на нивното именување заклучно со денот на нивното разрешување, им следува надоместок на трошоци за одвоен живот од семејството во висина од 30% од просечната месечна нето плата, исплатена во Република Македонија во претходните три месеца.

Одвоен живот од семејството се смета кога лицата, кои имаат семејство за издржување, засноваат работен однос во орган на управата надвор од нивното живеалиште, а во местото каде што е седиштето на органот во кој имаат засновано работен однос не живеат со нивното семејство.

Надоместокот за одвоен живот не им припаѓа на лицата, доколку местото на живеење е оддалечено помалку од 100 километри од местото на работење.

На избраните и именуваните функционери кај буџетските корисници од централната власт и единките корисници кои користат надоместок за одвоен живот од семејството, не им следува надоместок за трошоците за превоз, заради посета на потесното семејство.

2.2.2. Надоместок за користење на службен стан

Согласно член 9 од Законот, на лицата на кои им следува правото на користење на службен стан согласно со закон, доколку истиот не може да им биде обезбеден, **имаат право на надоместок за закупнина на стан.** Владата на Република Македонија со Одлука ќе ја определи висината на надоместокот за закупнина на стан.

Надоместокот на трошоците за одвоен живот и надоместокот за закупнина на стан, меѓусебно се исклучуваат.

Одредби за надоместок за одвоен живот и користење на службен стан се применуваат и на лицата на служба во Армијата на Република Македонија и Министерството за внатрешни работи, на кои им следуваат овие права согласно со закон.

НАПОМЕНА: За деновите кога вработениот е на службен пат, боледување, годишен одмор и отсуство од работа, по која било друга основа надоместокот за одвоен жи-вот не се исплатува.

2.2.3 Надоместок за селидбени трошоци

Согласно член 12 од Законот, надоместокот за селидбени трошоци, на лица на кои им следува право на користење на службен стан, се исплатува во висина на вистинските трошоци за превоз на покуќнината.

Надоместокот за селидбени трошоци не следува, доколку на вработениот му се исплатува надоместок за одвоен живот.

2.2.4. Надоместок за непрекинат боледување

Согласно член 13 од Законот, во случај на непрекинато боледување **подолго од шест месеци**, на вработениот му се исплатува еднократна парична помош *во висина од една последна исплатена просечна месечна нето плата во органот, каде што е вработен.*

2.2.5 Надоместок за заминување на работни во пензија

Согласно член 14 од Законот, во случај на **заминување на работникот во пензија** му се исплатува **двократен износ** за отпремнина, пресметан врз основа на **просечната месечна нето плата по работник во Републиката, објавена до денот на исплатата.**

2.2.6. Надоместок во случај на смрт на работник или член на семејство

Согласно член 15 од Законот, во случај на смрт на вработениот на неговото семејство му припаѓа парична помош во висина од од 30.000,00 денари.

Во случај на смрт на член од семејството на вработениот (родител, брачен другар, деца родени во брак или вон брак, посиноци, посвоени деца и деца земени на издржување), доколку живеел во заедница му припаѓа парична помош во висина од од 15.000,00 денари.

Живеењето во заедница подразбира вработениот и членот на потесното семејство, да се со место на живеење на иста адреса, што се докажува со документ за идентификација (**лична карта или пасош**).

Овие надоместоци се исплатуваат по претходно доставено барање со комплетирана документација во годината на настанување на смртта, односно во годината, која следи по годината на настанување на смртта.

За работниците ангажирани со договори за отстапување на работник за привремени вработувања, средствата за исплата на солидарна помош на вработените ги обезбедува работодавачот, а исплатата ја врши Агенцијата за привремени вработувања.

Буџетските корисници сите претходно наведени права, ги исплаќаат од одобрените средства со Буџетот.

2.2.7 Законски одредби за остварувањето на правото на надоместоци од илалта

Правото на остварување на надоместоците од плата поврзани со работа покрај што е регулирано со Законот за Извршување на Буџетот, кај вработените во Јавниот сектор е регулирано и во повеќе законски прописи, **кои пропишуваат различни видови на надоместоци кои во одделни законски прописи не се спомнати. или се укинати.**

Независно што одделни законски решенија предвидуваат повеќе видови надоместоци, сепак треба да се има предвид **содржината на одобрениот буџет на буџетскиот корисник, дали во истиот се планирани и одобрени таков вид на исплати.**

При планирањето и исплатата на надоместоците поврзани со работата, се поставува прашањето дали тие се предвидени со законската регулативе и дали се планирани при формирање на Буџетот на буџетскиот корисник.

Правото на остварување на надоместоците од плата е регулирано согласно следните законски прописи и тоа:

Вид надместок	Закон за извршување на Буџетот	Закон за Работни односи	Закон за административни службеници	Општ колек. Договор за Јавен сектор
Одвоен живот	Предвиден	Предвиден.	Предвиден	Предвиден
Користење на службен стан	Предвиден	Не е предвиден.	Не е предвиден	Не е предвиден
Селидбени Трошоци	Предвиден	Не е предвиден	Предвиден	Предвиден
Непрекинато боледување подолго од 6 месеци	Предвиден	Не е предвиден	Предвиден	Предвиден
Парична помош за смрт на вработен	Предвиден	Предвиден	Предвиден	Предвиден
Помош за смрт на член на семејство	Предвиден	Предвиден	Предвиден	Предвиден
Надомест за користење на сопствено возило за службени цели	Не е предвиден	Предвиден	Предвиден	Предвиден
Работа на терен	Не е предвиден	Предвиден	Предвиден	Предвиден
Отпремнина за пензија	Предвиден	Предвиден	Не е предвиден	Предвиден
Јубилејни награди	Не е предвиден	Предвиден	Не е предвиден	Предвиден
Надомест за штети од елементарни непогоди	Не е предвиден	Не е предвиден	Предвиден	Не е предвиден
Дневници во земјата и странство	Не е предвиден	Предвиден	Предвиден	Предвиден

2.3. Вработување нови работодавци на определено време

Согласно член 17 од Законот, буџетските корисници и единките корисници на средствата од Буџетот на Република Македонија, јавните претпријатија, агенциите и јавно-правните

субјекти основани од централната власт, како и трговските друштва основани од Република Македонија, освен независните регулаторни тела со јавни овластувања утврдени со закон, можат да вработуваат работници на определено време, на неопределено време и да склучуваат договори за отстапување на работник за привремени вработувања, за вршење на привремени работи само под услов ако за тоа се обезбедени финансиски средства во Буџетот на Република Македонија, односно во финансиските планови за тековната фискална година.

Министерството за финансии во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето за вработување на нови работници, писмено ги известува субјектите за обезбедените финансиски средства, за бараните вработувања.

3. ПРОГРАМА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВА

Во согласност со член 47 од Законот, буџетските корисниците кои се обврзани да **изготват Програми за користење на средства од Буџетот**, должни се до Владата на Република Македонија да ги достават истите **во рок од 30 дена**, од денот на објавувањето на Буџетот во “Службен весник на РМ”.

Владата на Република Македонија е должна да ги донесе програмите **во рок од 30 дена**, од денот на доставувањето од страна на корисниците на Буџетот.

Буџетските корисници до Министерството за финансии **доставуваат полугодишен и годишен извештај** за реализација на програмите, најдоцна еден месец по завршување на извештајниот период.

3.1. Повраќ на приходи на Буџетот

Согласно член 48 од Законот, поврат на приходи кои му припаѓаат на Буџетот, се врши во случај кога се работи за погрешно, повеќе уплатени, односно наплатени приходи, како и за уплатени приходи, по кои не е настанато правно дејство.

Пренасочувањето на приходи кои му припаѓаат на Буџетот, се врши единствено кога се работи за погрешно уплатени приходи.

Повратот, односно пренасочувањето на приходите на Буџетот, освен приходите на Управата за јавни приходи и приходите на царинската управа, **се врши со решение на министерот за финансии.**

По исклучок, за грешки настанати при вршење на платен промет, **повратот**, односно пренасочувањето со налог го врши Трезорот, по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

3.2. Повраќ на приходи на Управа за јавни приходи

Поврат, односно пренасочување на приходите за кои е надлежна Управата за јавни приходи, се врши со решение на директорот на Управата за јавни приходи.

По исклучок, за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го врши Управата за јавни приходи, по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

3.3. Повраќ на приходи на Царинската управа

Поврат, односно пренасочување на приходите за кои е надлежна Царинската управа, се врши со решение на директорот на Царинската управа.

По исклучок, за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го врши Царинската управа по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

3.4. Повраќ на приходи на органи на државна власт

Поврат, односно пренасочување на приходи кои со својата дејност ги остваруваат органите на државната управа на посебните сметки, се врши со решение на функционерот кој раководи со органот.

По исклучок, за грешки настанати при вршење на платен промет, повратот, односно пренасочувањето со налог го вршат органите на државната управа по писмено барање од страна на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

на на носителот на платниот промет и доказ за направената грешка.

Начинот на постапување при извршувањето на повратот, односно пренасочувањето од овој член го пропишува министерот за финансии.

Рокот за завршување на постапката за поврат, односно пренасочување на приходите, **не може да биде подолг од 60** дена од денот на приемот на барањето за поврат, односно пренасочување на приходите.

НАПОМЕНА: Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице во органот, ако во утврдениот рок, не донесе Решение по поднесено барање за поврат, односно пренасочување на приходите.

Правото на поврат, односно пренасочување на приходите **застаруваат во рок од пет години** од денот кога истите се уплатени, доколку со друг закон не е поинаку уредено.

4. ИЗВРШУВАЊЕ НА БУЏЕТИТЕ НА САМОФИНАНСИРАЧКИ АКТИВНОСТИ ОД ДОНАЦИИ И ЗАЕМИ

Согласно член 54 од Законот, **приходите** остварени од самофинансирачки активности, од донации и заеми, буџетските корисници од централната власт, можат да ги користат за намените и во висина на износите, утврдени со Буџетот врз основа на годишен финансиски план по квартали, по сметки, по програми, потпрограми и ставки и истиот е потребно да се достави до министерството за финансии **во рок од 25 дена од донесувањето на Буџетот**.

Буџетските корисници од централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до секоја единка корисник, **во рок од пет дена** од денот на донесувањето на Буџетот, **да достават извод од годишниот финансиски план** по квартали, по сметки, по програми, потпрограми и ставки, во кој се содржани средствата наменети за одделните единки корисници.

Врз основа на изводот, единките корисници **изготвуваат свој финансиски план по квартали по сметки, по програми, потпрограми и ставки**, кои имаат обврска да го достават до надлежното министерство и до Министерството за финансии **во рок од 25 дена** од денот на донесувањето на Буџетот.

Во текот на годината буџетските корисници од централната власт можат да достават барање за измена на годишниот финансиски план по квартали, за користењето на средствата по сметки, по програми, потпрограми и ставки, само доколку се работи за расходи кои не можеле да бидат навремено планирани и за истото е потребно буџетските корисници од централната власт да достават образложение и ревидиран годишен финансиски план по квартали.

Врз основа на годишниот финансиски план, во текот на годината, буџетските корисници од централната власт изготвуваат предлог на финансиски плн за даден квартал, по месеци, по сметки, по програми, потпрограми и ставки, кој го доставуваат до Трезорот при Министерството за финансии најдоцна пет дена пред почетокот на кварталот, за кој се однесува планот, заради негово одобрување.

Буџетските корисници од Централната власт кои во својот состав имаат единки корисници се должни до Трезорот при Министерството за финансии, **да достават и збиен квартален план по месеци, по сметки, по програми, потпрограми и ставки, за своите единки корисници.**

Во текот на дадениот квартал, буџетските корисници од централната власт можат да достават барање за измена на кварталниот финансиски план по месеци, по сметки, по програми, потпрограми и ставки, во рамките на износите одобрени за дадениот квартал.

Прераспределбата на утврдените средства на посебните сметки, меѓу расходните ставки, програми и потпрограми во рамките на буџетот на буџетскиот корисник, се врши со претходна согласност на министерот за финансии.

**5. ИЗВРШУВАЊЕ НА РАСХОДИ ОД
СМЕТКИТЕ НА БУЏЕТСКИТЕ КОРИСНИЦИ,
ПО ОСНОВ НА ПРАВОСИЛНА НАПЛАТА**

Согласно член 57 од Законот, средствата за исплата по налози за извршување (**решенија за присилна наплата и налози за извршување доставени до Народна банка на Република Македонија**) се извршуваат од ставката **465 - Исплата по извршени исправи**.

За извршување на налозите за извршување, Министерството за финансии по автоматизам врши пренамена на ставката **465 - Исплата по извршени исправи**, во висина на потребниот износ од другите ставки каде што има расположливи средства во рамки на буџетот на буџетскиот корисник, освен од категоријата **40 - Плати и надоместоци**.

ИНФОРМАЦИИ

гл. економист: Јулија Минковска

П Л А Т И ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАРИ 2020 ГОДИНА

Просечна месечна бруто плата исплатена во Републиката за 2019 година (за даноци и придонеси)	38.319,00
Најниска основица за ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ 50% од просечна месечна бруто плата исплатена во Републиката за цела 2019 година за образец МП - ИН	19.160,00
Највисока основица за пресметка на придонеси од работен однос (16 x 38.319)	613.104,00
Даночно ослободување за 2019 година	8.228,00
Дневница за службени патувања од 22.01.2020	2.052,00
Просечна исплатена месечна НЕТО плата по вработен за 2018 година	24.276,00
Просечна исплатена месечна БРУТО плата по вработен за 2018 година	35.625,00

1. НАЈНИСКА ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПРИДОНЕСИ

Согласно член 15 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Службен весник на РМ” 142/08...171/17; 35/18; 247/18), **Основица** за пресметување и плаќање на придонесите од плата, односно основица за осигурување, *не може да биде пониска од 50% од просечна плата по работник во Република Македонија, објавена во Јануари во тековната година, според податоците на ДЗС, која за 2020 година, изнесува:*

19.160,00 денари (38.319,00 x 50%)

За самовработено лице кое врши професионална и друга интелектуална услуга, Основица за пресметување и плаќање на придонесите, односно основица за осигурување за тековната година неможе да биде пониска од просечна плата по работник во Р.М. објавена во Јануари во тековната година, според податоците на ДЗС која за 2020 година изнесува:

8.319,00 денари

2. НАЈВИСОКА ОСНОВИЦА ЗА ПРИДОНЕСИ

Согласно член 16 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, **НАЈВИСОКА месечна основица** за пресметување и уплата на придонесите за примањата од работен однос е износот **од (16) шеснаесет просечни плати** кој износ за 2020 година, изнесува:

613.104,00 денари (16 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите за примањата на извршен член на одбор на директори во трговско друштво, член на управен одбор во трговско друштво, односно управител во трговско друштво, е износот од **(16) шеснаесет** просечни плати кој за 2019 година, изнесува.

613.104,00 денари (16 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од **(12) дванаесет просечни плати**.

459.828,00 денари (12 x 38.319,00 денари).

Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонеси за тековната година за лице корисник на паричен надоместок за време на привремена невработеност **изнесува 80% од просечната плата** по работник во Република Македонија објавена во јануари во тековната година според податоците на Државниот завод за статистика.

30.655,00 денари (38.319,00 денари x 80%).

“Деловни Информации” број 1/2020

При пресметка на највисоката месечна основица за тековната година се зема предвид просечната плата по работник во Република Македонија објавена во јануари во тековната година според податоците на Државниот завод за статистика, **која за 2020 година изнесува: 38.319,00 денари.**

НАПОМЕНА: На износот повисок од највисоката месечна основица, не се пресметуваат и уплатуваат придонеси.

**3. ПРЕГЛЕД НА НАЈНИЗОК И НАЈВИСОК
ИЗНОС НА ПРИДОНЕСИ**

ПРИДОНЕСИ	Стапка	Најнизок износ	Највисок износ
Придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за месец ЈАНУАРИ 2020 година , за еден вработен изнесува:	18,8%	3.583,00	115.264,00
Придонесот за здравствено осигурување за месец ЈАНУАРИ 2020 година , за еден вработен изнесува:	7,5%	1.437,00	45.983,00
Придонесот за вработување за месец ЈАНУАРИ 2020 година , за еден вработен изнесува:	1,2%	459,00	7.357,00
Придонесот за професионално заболување за месец ЈАНУАРИ 2020 година , за еден вработен изнесува:	0,5%	192,00	3.066,00
ВКУПНО ПРИДОНЕСИ:	28%	5.671,00	171.670,00

4. МИНИМАЛНА ПЛАТА

Согласно Законот за минималната плата во РМ (“Службен весник на РМ” 11/12; 30/14; 100/14 пт; 180/14; 81/15; 129/15; 132/17; 140/18; 124/16; 02/19; 239/19), висината на минималната плата во Република Македонија **(за сите сектори) до 31.03.2020 година ќе изнесува:**

- 14.500,00 денари НЕТО износ;
- 21.107,00 денари БРУТО износ

5. ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД

5.1. Стапки за пресметување на данок на личен доход (од 01.01.2020 до 31.12.2022 година)

Согласно член 12 од Законот за данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/2018; 275/19), данокот на личен доход за данок од работа се плаќа со примена на две даночни стапки согласно даночната основа и тоа:

- ☐ Пропишана стапка во износ од 10% или
- ☐ Пресметана стапка од 11,1111%.

5.2. Даночно намалување

Согласно член 10 став 1 точка 2 од Законот за данок на личен доход, *Даночното намалување за 2020 година*, на месечно и годишно ниво, изнесуваат:

Период	2020 година
Месечно	8.228,00
Годишно	98.736,00 (8.228 x 12)

6. ПРАВО НА ПОРАСТ НА ПЛАТИТЕ

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија (“Службен весник на РМ” 70/94; 62/95; 33/97; 50/01; 26/02; 46/02; 37/05; 121/007; 161/08; 92/09; 97/10; 11/12; 26/13; 170/13; 139/14; 147/15), Министерството за труд и социјална политика, објавува:

1. Трошоците за живот за месец **ДЕКЕМВРИ 2019** год. во однос на месец **НОЕМВРИ 2019** година се повисоки за 0,3%.

2. Право на пораст на платите за месец **ДЕКЕМВРИ 2019** во однос на месец **НОЕМВРИ 2019** година, изнесува 0,15%.

**7. РАБОТНИ ЧАСОВИ КОИ СЕ КОРИСТАТ ЗА
ПРЕСМЕТУВАЊЕ НА РАБОТНИОТ СТАЖ**

Работните часови за месец (ЈАНУАРИ) 2020 година,
изнесуваат: **184 часа.**

8. НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТА

**8.1. Надоместоци од плата за оштетени и мешовити
правни лица со повеќе од 49% оштетен капитал**

Просечна исплатена месечна нето плата по вработен за
месец (XI) ЈАНУАРИ 2020 година изнесува:

25.787,00 денари

Соопштение на Државниот Завод за статистика на
Република Македонија бр. 4.1.20.08 од 22.01.2020).

Согласно член 9 од Законот за исплата на платите во
РМ, работодавецот може да врши исплата на следните надоместоци, согласно основницата од **25.787,00 денари:**

За општествени правни лица

1. Регрес за годишен одмор (60% од основницата за општествени субјекти):
15.472,00 денари
2. Отпремнината при заминување на работник во пензија (двократен износ од основницата):
51.574,00 денари
3. О двоен живот од семејството: (60% основницата):
15.472,00 денари

Просечна исплатена месечна **БРУТО** плата по вработен за месец (XI) ЈАНУАРИ 2020 година, изнесува:

38.319,00 денари

Соопштение на Државниот Завод за статистика на
Република Македонија бр. 4.1.20.08 од 22.01.2020).

8.2. Надоместоци од иланда за приватен сектор

Просечна исплатена месечна **НЕТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (IX, X, XI 2019 година) **ЈАНУАРИ 2020 година** изнесува:

25.650,00 денари

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.08 од 22.01.2020).

Износот **25.650,00 денари** претставува основица за пресметување на следните надоместоци:

РЕГРЕС ЗА ГОДИШЕН ОДМОР

1. Регрес за годишен одмор (Согласно член 35 став 7 од ОКДПС, Регресот за годишен одмор се исплатува во висина од најмалку 40% од основицата, под услов работникот да работел најмалку 6 месеци во календарската година кај ист работодавач):

- ❖ **Најнизок износ за иланда на Регрес за годишен одмор за месец ЈАНУАРИ 2020 година изнесува:**
10.260,00 денари во нејо износ (25.650,00 x 40%)

НАПОМЕНА: При исплата на регрес за годишен одмор се пресметува и плаќа Данок на личен доход по стапка од 11,111% на НЕТО износ.

- ❖ **Највисок износ за иланда на Регрес за годишен одмор за месец ЈАНУАРИ 2020 година изнесува:**

25.650,00 денари

НАПОМЕНА: При исплата на регрес за годишен одмор се пресметува и плаќа Данок на личен доход по стапка од 11,111% на НЕТО износ.

❖ Даночно признат расход во Даночен биланс (Согласно член 11 став 2 алинеја 6 од Законот за данокот на добивка, за признат расход во даночен биланс се смета износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 40% од просечна месечна бруто плата по работник во РМ објавена до денот на исплатата) (38.319 x 40% = 15.328,00 денари-БРУТО износ)
2. Отпремнината при заминување на работник во пензија (двократен износ од основицата 2 x 25.650): 51.300,00 денари Ослободен износ од Данок на личен доход
3. Јубилејна награда – за најмалку 10 години поминати кај ист работодавец (во висина на основицата) 25.787,00 денари Исплатениот износ подлежи на Данок на личен доход
4. Надоместок за одвоен живот од семејството (60% од основицата (60% од 25.6509) 15.390,00 денари Ослободен износ од Данок на личен доход
5. Дневници за службени патувања во земјата (8% од основицата) (8% од 25.650) 2.052,00 денари Ослободен износ од Данок на личен доход
6. Дневници за службени патувања во странство ➤ 50% од утврдената дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата; ➤ 20% од утврдената дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата; и ➤ 5% од утврдената дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други ви-дови средби организиарани во странство на мултилатерална и билатерална основа.

7. Помош во случај на смрт на работник во висина од три основици (3 x 25.787)
76.950,00 денари
Ослободен износ од Данок на личен доход
8. Помош во случај на смрт на член на семејство (во висина од две основици (2 x 25.787)
51.300,00 денари
Ослободен износ од Данок на личен доход
9. Помош во случај на елементарни непогоди (во висина на основицата)
25.650,00 денари
11. Надомест за користење на сопствено возило за службени цели (види точка 10)
➤ во висина до 30% од цената на литар гориво за соодветно возило по поминат километар, ослободено од данок на личен доход во висина, најмногу до 3.500,00 денари по возило, месечно.
-30% од исплатеното даночно признат расход
12. Надомест при селидба на вработен за потребите за работодавачот (во висина на стварни трошоци)
13. Трошок за организирана исхрана за 2019 (во висина од 20% од просечна нето плата, исплатена во претходната 2018 година):
24.276,00 x 20% = 4.855,00 денари

Просечна исплатена месечна **БРУТО ПЛАТА** по вработен во претходните три месеци (IX, X, XI 2019 год.) – **ЈАНУАРИ 2020 година изнесува:**

38.115,00 денари

(Соопштение на Државниот Завод за статистика на Република Македонија бр. 4.1.20.07 од 22.01.2020).

**8.3. Најниска основица за придонеси за
самовработени лица во 2019 година**

1. Самовработени лица – вршител на самостојна економска дејност (таксисти, занаетчии)
19.160,00 денари
2. Самовработени лица – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нотари, извршители)
38.319,00 денари
3. Самовработени лица – вршител на професионална и друга интелектуална дејност (адвокати, нотари, извршители) до истекот на првата година на отпочнување на дејност:
19.160,00 денари

**8.4. Највисока основица за придонеси за
самовработени лица во 2020 година**

1. Највисока месечна основица за пресметување и уплата на придонесите за самовработено лице е износот од (12) дванаесет просечни плати.
459.828,00 денари (12 x 38.319,00 денари).

**8.5. Највисок износ на надомест за боледување што се
исплаќа Фондој за здравствено осигурување**

1. Согласно член 17 од Законот за здравствено осигурување (“Службен весник на РМ” 25/00...142/16; 171/17; 275/19), највисокиот износ на надоместот за боледување што се исплаќа на товар на ФЗО во 2019 година, изнесува ЧЕТИРИ просечни месечни нето плати исплатени во РМ во претходната 2018 година.
97.104,00 денари (4 x 24.276,00 денари).

8.6. Највисок износ на пензија за 2020 година

1. Највисокиот износ на пензија според статистичките податоци на Фондот за пензиско и инвалидско осигурување за 2020 година изнесува:
49.811,00 денари

**8.7. Рефундирање на средствата за
уילашени придонеси за инвалидни лица**

Согласно Упатството за начинот на пресметка и исплата на плати и поврат на придонеси од задолжително социјално осигурување за вработени во заштитни друштва, инвалидни лица кога самостојно вршат дејност нкако трговци-поединци и други работодавачи кои имаат вработено инвалидно лице, МТСП врши рефундирање на уплатените средства до висина не поголема од 2 (две) просечни нешто илаши исплашени во РМ во претходниот месец, кој за месец ЈАНУАРИ 2020 година изнесува:

51.452,00 денари (2 x 25.726,00 денари).

8.8. Месечен надоместок на членови на Органи на управување

Согласно член 9 став 1 точка 4 од Законот за данок на добивка (“Службен весник на РМ” 112/14...232/19; 275/19), **МЕСЕЧНИОТ** надоместок на членовите на органи на управување се исплатува во висина од 50% од Просечната Бруто плата исплатена во претходната година во РМ во висина од:

17.813,00 денари (50% од 35.625,00 денари)

**8.9. Трошоци по основ на уилашени доброволни
придонеси во доброволен пензиски фонд**

Трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд се утврдуваат во висина од износот од 2 просечни месечни бруто плати исплатени во претходната година на годишно ниво по вработен кои изнесуваат:

71.250,00 денари (2 x 35.625,00 денари)

8.10. Надомест од илаша за ЈАВЕН сектор

Согласно Законот за извршување на Буџетот на РМ за 2020 година (“Службен весник на РМ” 265/19), на буџетските корисници им се исплатуваат следните надоместоци:

“Деловни Информации” број 1/2020

1. Надоместок за одвоен живот од семејството (30% од просечна месечна нето плата исплатена во РМ во претходни три месеци) 7.695,00 денари (25.650 x 30%) Ослободен од Данок на личен доход
2. Помош во случај на смрт на работник 30.000,00 денари Ослободен од Данок на личен доход
3. Помош во случај на смрт на член на семејство 15.000,00 денари Ослободен од Данок на личен доход
4. Јубилејна награда – за најмалку 10 години работа (Согласно Законот за извршување на буџетот на РМ за 2019 година не се исплаќа)
5. Дневници за службени патувања во земјата (Согласно Законот за извршување на буџетот на РМ за 2019 година не се исплаќа)
6. Дневници за службени патувања во странство: ▪ 50% од утврдената дневница, ако се поднесе сметка за сместување, како и во случаи кога сместувањето не паѓа на товар на органот на Управата; ▪ 20% од утврдената дневница, ако издатоците за сместувањето и исхраната не паѓаат на товар на органот на управата; и ▪ 5% од утврдената дневница, ако издатоците за стручно оспособување и усовршување не паѓаат на товар на органот на државната управа, а престојот е над 30 дена. Под стручно усовршување се подразбира посета на семинари, курсеви, симпозиуми и други видови средби организиарани во странство на мултилатерална и билатерална основа.
7. Отпремнината при заминување на работник во пензија (двократен износ од просечна месечна нето плата по работник во републиката, објавена до денот на исплатата): 51.574,00 денари (2 x 25.787,00) Ослободен од Данок на личен доход
8. Регрес за годишен одмор (Согласно Законот за извршување на буџетот на РМ за 2019 година, не е пропишан).

9. Новогодишен надоместок (Согласно Законот за извршување на буџетот на РМ за 2019 година, не е пропишан).
10. Надомест за боледување подолго од 6 месеци (еднократна парична помош во висина од една последна испл-атена просечна месечна нето плата во органот каде што е вработен).
11. Надомест на трошоци за селидба за потребите на работодавачот (во висина на стварни направени трошоци).
12. Надомест на трошоци за храна и превоз за лица волонтери за ЈАНУАРИ 2020 (во висина од 15% од просечна месечна бруто плата, исплатена во 2018 година): $(35.625,00 \times 15\%) = 5.344,00$ денари Ослободен од Данок на личен доход
13. Вредноста на бодот за платите на државните службеници за 2020 година. Согласно Одлуката за утврдување на вредноста на бодот за платите на државните службеници (“Службен весник на РМ” 276/2019), вредноста на бодот за 2020 година изнесува: 81,60 денари

8.11. Надоместници на илалла за време на боледување за ириваиен сејтор

Согласно член 31 од Општиот колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 115/14 пт; 119/15; 150/16), работникот има право на <i>надомест на илалла – боледување</i> – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:	
Времетраење на боледување	Право на надомест
До 15 дена	70% од основицата
Над 15 дена почнувајќи од првиот ден на боледувањето за сите денови	90% од основицата
Над 30 дена кога боледувањето го плаќа работодавачот	90% од основицата

“Деловни Информации” број 1/2020

ОСНОВИЦА претставува просечен месечен износ на исплатена плата на која е илаиен придонес за здравствено осигурување за иоследниите 12 месеци.

8.12. Надоместоци на илаиа за време на боледување за јавен сектор

Согласно член 20 од Општиот колективен договор за јавен сектор на Република Македонија („Службен весник на РМ” 10/108; 88/08;122/08; 85/09), работникот има право на **надомест на илаиа – боледување** – која се исплатува од страна на работодавачот и тоа:

Времетраење на боледување	Право на надомест
До 7 дена	70% од основицата
До 15 дена	80% од основицата
Од 15 до 21 ден	90% од основицата
за професионално заболување и повреда на работа, давање крв и бременост и раѓање	100% од основицата

Основица претставува просечна исилаиена неио илаиа на работникои во иоследниите 3 месеци.

8.13. Исираинина при технолошки вишок

1. Согласно член 97 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...27/16; 120/18; 110/19) во случај на откажување на договорот за вработување од деловни причини (**технолошки вишок**) работодавачот е должен на работникот да му исплати **исираинина** во следните случаи:

Години поминати во работен однос	Висина на плата
До 5 години	Една плата
Од 5 до 10 години	Две и пол плати
Од 10 до 15 години	Три и пол плати
Од 15 до 20 години	Четири и пол плати
Од 20 до 25 години	Шест плати
Над 25 години	Седум плати

Просечната нето плата на работникот во последните шест месеци пред отказот и истата да не биде помала од 50% од просечната нето плата исплатена по работник во РМ, во последниот месец пред отказот.

НАПОМЕНА 2: Работен однос, се смета времето поминато во работен однос кај ист работодавач и работниот однос кај претходниот работодавач на кој поради настанатата статусна промена, правен следбеник е последниот работодавач.

НАПОМЕНА 3: Испратнината се исплатува со денот на престанокот на работниот однос.

НАПОМЕНА 4: Не се пресметува и плаќа данок на личен доход.

8.14. Додатоци на платата

Согласно член 24 од Општиот Колективен договор за приватен сектор од областа на стопанството („Службен весник на РМ” 150/12; 189/13; 119/15; 150/16), **основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:**

- *Прекувремена работа*..... 35%
- *Работа ноќе*..... 35%
- *Работа во три смени* 5%
- *Работа во ден на неделен одмор*.....50%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 50%**. Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминато работно време во смени.

НАПОМЕНА: Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж.

Согласно член 17 од Општиот Колективен договор за **јавен сектор** на РМ („Службен весник на РМ” 10/08; 88/08; 122/08; 85/09), **основната плата на работникот се зголемува по час најмалку за:**

- Прекувремена работа.....29%
- Работа ноќе.....29%
- Работа во три смени4%
- Работа во ден на неделен одмор.....29%

За работа во денови на празници и неработни денови утврдени со закон, работникот има право на надомест на платата, што му припаѓа кога во тие денови не работи и плата за поминатите часови на работа **зголемена за 42%**.

Додатоците меѓусебно не се исклучуваат.

Правото на зголемен надоместок по основ на работа во три смени, работникот го остварува само за ефективно поминато работно време во смени.

НАПОМЕНА: Основната плата на работникот се зголемува за 0,5% за секоја година работен стаж, а најмногу до 20%.

9. ПРИМЕРИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ЛИЧЕН ДОХОД ОД РАБОТА ЗА 2020 ГОДИНА

9.1. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА во висина од 14.500,00 ВО НЕТО ИЗНОС

1. НЕТО ПЛАТА	14.500,00
2. Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
3. Основица за данок на доход (1 - 2)	6.272,00
4. Данок на доход со 10% (4 x 11,1111%)	697,00
5. Бруто плата 1 (1 + 4)	15.197,00
6. БРУТО ПЛАТА II (15.197 x 1,3793)	21.107,00
7. Придонес за задолжително ПИО (6 x 18,8%)	3.968,00
8. Придонес за здравствено осигурување (6 x 7,5%)	1.583,00
9. Придонес за вработување (6 x 1,2%)	253,00
10. Придонес за дополнително (6 x 0,5%)	106,00
11 Вкупно придонеси (7 +8 + 9 +10)	5.910,00
12 Бруто плата намалена за придонеси (5 - 11)	15.197,00
13 Даночно намалување за 2020 година	8228,00
14 Основица за данок на доход (12 - 13)	6.969,00
15. Данок на доход од 10% (14 x 10%)	697,00
16. НЕТО ПЛАТА (6 - 11- 15)	14.500,00

**9.2. Пресметка на МИНИМАЛНА ПЛАТА во висина од
21.107,00 ВО БРУТО ИЗНОС**

1. БРУТО ПЛАТА	21.107,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	3.968,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.583,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	253,00
5. Придонес за дополнително (1 x 0,5%)	106,00
6. Вкупно придонеси (2 +3 + 4 +5)	5.910,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	15.197,00
8. Даночно намалување за 2019 година	8228,00
9. Основица за данок на доход (7– 8)	6.969,00
10. Данок на доход од 10% (9 x 10%)	697,00
11. НЕТО ПЛАТА (1 - 6 - 10)	14.500,00

**9.3. Пресметка на личен доход од работна која претставува
НАЈНИСКА основица за пресметка на даноци и придонеси
во висина од 19.160,00 денари во БРУТО ИЗНОС**

1.БРУТО ПЛАТА	19.160,00
2.Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	3.602,00
3.Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	1.437,00
4.Придонес за вработување (1 x 1,2%)	230,00
5.Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	96,00
6.Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	5.365,00
7.Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	13.795,00
8.Даночно намалување за 2020 година	8228,00
9.Основица за данок на доход (7 – 8)	5.577,00
10.Данок на доход (10 x 10%)	557,00
11.НЕТО ПЛАТА (1 – 6 – 10)	13.238,00

КНИЖЕЊЕ:

420 – Плата и надоместоци од плата	19.160,00	
240 – Обврска за плати и надоместоци		19.160,00
- (вкalkулирана бруто плата),		

“Деловни Информации” број 1/2020

240 – Обврска за плати и надоместоци	19.160,00	
2430 – Обврска за нето плата		13.218,00
2340 – Данок од плата		577,00
2347 – Придонеси од плата		5.365,00
- (за пресметана плата, даноци и придонеси),		
2430 – Обврски за нето плата	13.218,00	
2340 – Персонален данок од плата	577,00	
2347 – Придонеси од плата	4.365,00	
1000 – Трансакциска сметка		19.160,00
- (исплатена бруто плата).		

**9.4. Пресметка на Личен доход од работна која претставува
НАЈВИСОКА основица за пресметка на даноци и
придонеси во висина од 613.104,00 денари (БРУТО ИЗНОС)**

1. Бруто плата	613.104,00
2. Придонес за задолжително ПИО (1 x 18,8%)	115.264,00
3. Придонес за здравствено осигурување (1 x 7,5%)	45.983,00
4. Придонес за вработување (1 x 1,2%)	7.357,00
5. Придонес за дополнително здравствено осигурување (1 x 0,5%)	3.066,00
6. Вкупно придонеси (2 + 3 + 4 + 5)	171.670,00
7. Бруто плата намалена за придонеси (1 – 6)	441.434,00
8. Даночно намалување за 2020 година	8.228,00
9. Основица за данок на доход (7 – 8)	433.206,00
10. Данок на доход (9 x 10%)	43.321,00
11. Нето плата (1 – 6 – 10)	398.113,00

**9.5. Пресметка на Личен доход од работна на основица
ПОВИСОКА од НАЈВИСОКА основица за пресметка
на даноци и придонеси во висина од 613.104,00 денари
(БРУТО ИЗНОС)**

1. Бруто плата	700.000,00
2. Вкупно придонеси до највисок износ	171.670,00
3. Намалување на платата за придонеси (1 – 2)	528.330,00
4. Даночн намалување за 2020 година	8.228,00
5. Основица за данок на доход (3 – 4)	520.102,00
6. Данок на доход (5 x 10%)	52.010,00
7. Нето плата (3 – 6)	476.320,00

ТЕКОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КОЕФИЦИЕНТИ НА МДБ

*Коефициент на МДБ за месец ДЕКЕМВРИ 2019
(0,0%)*

Врз основа на член 44 од Законот за данокот од добивка (“Службен весник на Република Македонија” 112/2014...248/18), Државниот Заводот за статистика го утврдува и објавува:

ПРОЦЕНТОТ НА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА МАЛО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО МЕСЕЦ ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА

Р.бр.	ОПИС	ПОРАСТ
1.	Кумулативниот пораст на цените на мало во Република Македонија во периодот <i>ДЕКЕМВРИ 2019 година</i> во однос на просечните цени на мало <i>во 2018 година изнесува:</i>	0,0%
2.	Коефициентот за пораст на даночната основица за плаќање на данок од добивка за месец <i>ДЕКЕМВРИ 2019 година</i> изнесува:	0,0%

Бидејќи нема пораст на коефициент на МДБ за месец *ДЕКЕМВРИ 2019 година*, Месечната аконтација на данокот на добивка ќе се пресмета како *1/12* од годишниот данок утврден во Даночниот биланс за 2018 година (**АОП – 44**).

**КОЕФИЦИЕНТИ НА ПОРАСТ
НА ЦЕНИТЕ ЗА МЕСЕЦ
ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА**

*Месечен коефициент за ДЕКЕМВРИ 2019 (0,001) .
Кумулативен коефициент од I до XII/2019 (0,011).*

**1. ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА
ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ**

<i>Р.бр</i>	<i>ОПИС</i>	<i>Коефи- циен̄т</i>
1.	Месечниот коефициент на порастот на цените на производителите на Индустриски производи во ДЕКЕМВРИ 2019 година во однос на НОЕМВРИ 2019 година	0,001
2.	Коефициентот на порастот на цените на производителите на индустриски производи од почетокот на годината до крајот на ДЕКЕМВРИ 2019 година;	0,011
3.	Коефициентот на порастот на цените на производителите на индустриски производи во ДЕКЕМВРИ 2019 година во однос на истиот месец претходната година.	0,011

2. ЦЕНИ НА МАЛО

<i>Р.бр</i>	<i>ОПИС</i>	<i>Коефициент̄</i>
1.	Месечен коефициент на порастот на цените на мало во ДЕКЕМВРИ 2019 година, во однос на НОЕМВРИ 2019 година	0,010
2.	Коефициентот на порастот на цените на мало од почетокот на годината до крајот на ДЕКЕМВРИ 2019 година	-0,002
3.	Коефициентот на порастот на цените на мало ДЕКЕМВРИ 2019 година во однос на истиот месец претходната година	-0,002

3. ТРОШОЦИ НА ЖИВОТ – ИНФЛАЦИЈА

<i>Р.бр</i>	<i>ОПИС</i>	<i>Коефициент̄</i>
1.	Месечен коефициент на пораст на трошоците на животот во ДЕКЕМВРИ 2019 година во однос на НОЕМВРИ 2019 година	0,003
2.	Коефициентот на порастот на трошоците на животот во Република Македонија во периодот од почетокот на годината до крајот на ДЕКЕМВРИ 2019 година, во однос на просекот на трошоците на животот во 2018 година	0,008

ПРЕГЛЕД НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ (од 31.12.2019)

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во **“Службен весник на РМ” 279/2019**), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 31.12.2019 до нова промена.

Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 68,50	20,55
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 70,50	21,15
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 63,00	18,90
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 52,00	15,60
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 38,243	11,47

Табела 2
Највисоки набавни цени

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 28,807	8,64
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 30,565	9,18
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 30,565	9,17
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 31,184	9,36
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 30,519	9,16

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Надоместок за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5
Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	21,924
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	21,861
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	15,145
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	6,194
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 09.01.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 3/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 09.01.2020 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 68,00	20,40
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 70,00	21,00
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 62,50	18,75
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 51,50	15,45
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 38,548	11,56

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 28,535	8,56
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 30,276	9,08
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 31,304	9,39
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 30,925	9,28
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 30,778	9,23

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Надоместок за задолжителни резерви на нафта
и нафтени деривати

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5
Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	21,772
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	21,726
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	15,121
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	6,136
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 14.01.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 7/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 14.01.2020 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 68,00	20,40
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 70,00	21,00
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 62,50	18,75
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 51,50	15,45
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 40,424	12,127

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 28,479	8,54
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 30,230	9,07
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 30,958	9,29
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 30,609	9,18
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 32,368	9,71

Табела 3
Еколошка такса

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Надоместок за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5
Акцизи

A	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	21,828
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	21,772
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	15,328
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	6,320
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД
НА ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ
НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ
(од 21.01.2020)**

Согласно Одлуката за утврдување на највисоки мало-продажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт донесена од Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија објавена во (“Службен весник на РМ” 14/2020), претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати, ги формираат цените за одделни нафтени деривати, така што највисоките малопродажни цени изнесуваат и тоа: за период од 21.01.2020 до нова промена.

**Табела 1
Највисоки малопродажни цени на нафтени деривати и
горива за транспорт**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 68,00	20,40
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 70,00	21,00
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС(Д-Е V)	до 61,00	18,30
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО (ЕЛ – 1)	до 50,00	15,00
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 37,885	11,366

**Табела 2
Највисоки набавни цени**

Ред. Бр.	А) МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.	Коефициенти
			30%
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	до 28,353	8,51
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	до 30,106	9,03
	Б) ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.	
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС (Д-Е V)	до 29,651	8,89
	В) МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.	
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО 1 (ЕЛ-1)	до 29,317	8,79
	Г) МАЗУТ	Ден/лит.	
1.	М – 1 НС	до 30,216	9,06

Табела 3
Еколошка такса

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,080
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,080
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,030
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,040
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,050

Табела 4
Надоместок за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	0,890
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 98	0,890
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	0,300
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	0,300
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,740

Табела 5
Акцизи

А	МОТОРНИ БЕНЗИНИ	ден/лит.
1.	(ЕУРО СУПЕР) БС - 95	21,954
2.	(ЕУРО СУПЕР) БС – 98	21,896
Б	ДИЗЕЛ ГОРИВО	Ден/лит.
2.	ЕУРО ДИЗЕЛ БС Д – Е V	15,364
В	МАСЛО ЗА ГОРЕЊЕ	Ден/лит.
1.	ЕКСТРА ЛЕСНО ЕЛ - 1	6,320
Г	МАЗУТ	Ден/лит.
1.	М – 1 НС	0,100

**ПРЕГЛЕД НА ВИСИНА НА СТАПКА
НА КАЗНЕНА И ДОГОВОРНА КАМАТА
ОД 01.02.2010 ДО 30.06.2020 година**

Период	Референтна каматна стапка	Казнена камата правно и правно	Казнена камата правно и правно	Објава на НБРМ	Стапка на EURIBOR	Правно и правно	Правно и физичко
1	2	3=(2+10)	4=(2+8)	5	6	7=(6+10%)	8=(6+8%)
01.02-30.06 2010	8,5%	18,5%	16,5%	8562 30.12 2009	0,453%	10,453%	8,453%
01.07-31.12 2010	5%	15%	13%	4474 30.06 2010	0,485%	10,485%	8,485%
01.01-30.06 2011	4%	14%	12%	2521 29.12 2010	0,782%	10,782%	8,782%
01.07-31.12 2011	4%	14%	12%	5978 30.06 2011	1,325%	11,325%	9,325%
01.01-30.06 2012	4%	13,75%	12%	9901 28.12 2011	1,024%	11,024%	9,024%
01.07-31.12 2012	3,75%	13,75%	11,75%	5631 29.06 2012	0,373%	10,373%	8,373%
01.01-30.06 2013	3,75%	13,75%	11,75%	10257 31.12 2012	0,109%	10,109%	8,109%
01.07-31.12 2013	3,50%	13,50%	11,50%	23009 28.06 2013	0,123%	10,123%	8,123%
01.01-30.06 2014	3,25%	13,25%	11,25%	40842 31.12 2013	0,216%	10,216%	8,216%
01.07-31.12 2014	3,25%	13,25%	11,25%	21389 25.06 2014	0,099%	10,099%	8,099%
01.01-30.06 2015	3,25%	13,25%	11,25%	40009 29.12 2014	0,018%	10,018%	8,018%
01.07-31.12 2015	3,25%	13,25%	11,25%	22941 29.06 2015	-0,064%	9,936%	7,936%

“Деловни Информации” број 1/2020

01.01-30.06.2016	3,25%	13,25%	11,25%	41260 29.12.2015	-0,205%	9,795%	7,795%
01.07-31.12.2016	4%	14%	12%	21125 27.06.2016	-0,205%	9,795%	7,636%
01.01-30.06.2017	3,75%	13,75%	11,75%	38458 30.12.2016	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12.2017	3,25%	13,25%	11,25%	21905 29.06.2017	-0,372%	9,627%	7,627%
01.01-30.06.2018	3,25%	13,25%	11,25%	39714 26.12.2017	-0,368%	9,632%	7,632%
01.07-31.12.2018	3,00%	13,00%	11,00%	22066 27.06.2018	-0,370%	9,630%	7,630%
01.01-30.06.2019	2,50%	12,50%	10,50%	40459 26.12.2018	-0,364%	9,612%	7,612%
01.07-31.12.2019	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,388%	9,612%	7,612%
01.01-30.06.2020	2,25%	12,25%	10,25%	21235 26.06.2019	-0,444%	9,556%	7,556%

НАПОМЕНА: Согласно Објавата на НБРМ објаве-на на 25.12.2019 година референтната стапка за пресметка на стапката на казнена камата за *период од 01.01. до 30.06.2020 година изнесува (2,25%)*.

Додека за долг изразен во странска валута стапката на Еуробор за евра која преставува референтна стапка за утврдување на казнената камата за *период од 01.01.до 30.06.2020 година изнесува (-0,444%)*.

КУРСНИ ЛИСТИ
НА НБРМ ОД 01.01.2020 ДО 31.01.2020 ГОДИНА

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				01.01.2020 02.01.2020	03.01.2020	04.01.2020 05.01.2020 06.01.2020 07.01.2020 08.01.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.4950	61.4942	61.4950
САД	840	USD	1	54.7401	54.9399	55.1673
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.2790	72.4911	72.2451
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	56.6565	56.5984	56.7297
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8865	5.8718	5.8646
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.2344	6.2489	6.2549
ЈАПонија	392	JPY	1	0.5043	0.5051	0.5102
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2306	8.2301	8.2288
КАНАДА	124	CAD	1	42.1256	42.2670	42.4953
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.4464	38.4195	38.3601
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4424	31.4420	31.4424
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4203	2.4200	2.4249
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1860	0.1864	0.1860
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.4463	14.4543	14.4718
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8570	12.8574	12.8694
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2660	8.2604	8.2585
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.1999	9.2197	9.2353
РУСИЈА	643	RUB	1	0.8790	0.8888	0.8897
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.6180	13.7050	13.5838
КИНА	156	CNY	1	7.8633	7.8893	7.9132
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.0302	7.0518	7.0918
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0039	0.0040	0.0040
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.8309	15.8941	15.8631
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7669	0.7696	0.7686
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0474	0.0474	0.0473
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.8979	2.9091	2.9085
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.3822	13.4372	13.4489
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.9273	36.7832	36.7837
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0808	1.0822	1.0792
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.6955	40.7678	40.8686
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8403	1.8225	1.8294
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8977	3.9045	3.8622

<i>Земја</i>	<i>Шифра</i>	<i>Валута</i>	<i>Важи за</i>	<i>Среден курс на девизи</i>		
				<i>09.01.2020</i>	<i>10.01.2020</i>	<i>11.01.2020 12.01.2020 13.01.2020</i>
ЕМУ	978	EUR	1	61.4951	61.4940	61.5017
САД	840	USD	1	55.3262	55.3501	55.4519
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.4580	72.0999	72.5170
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	56.9821	56.8967	56.8303
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8507	5.8382	5.8290
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.2427	6.2326	6.2283
ЈАПЕНИЈА	392	JPY	1	0.5088	0.5060	0.5058
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2289	8.2287	8.2297
КАНАДА	124	CAD	1	42.4983	42.3950	42.4208
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.9717	37.9757	38.1240
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4424	31.4419	31.4458
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4340	2.4351	2.4343
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1857	0.1849	0.1842
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.4936	14.4958	14.4839
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8721	12.8689	12.8675
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2555	8.2587	8.2614
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.2952	9.4127	9.4331
РУСИЈА	643	RUB	1	0.8959	0.9033	0.9039
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.6377	13.6067	13.6102
КИНА	156	CNY	1	7.9673	7.9851	8.0109
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.1155	7.1242	7.1400
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0040	0.0040	0.0040
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.9558	15.9493	15.9844
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7715	0.7768	0.7816
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0474	0.0477	0.0478
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9412	2.9474	2.9478
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.4893	13.5315	13.6030
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.7376	36.6123	36.6758
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0900	1.0932	1.0983
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.9585	40.9469	41.0860
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8226	1.8276	1.8340
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8880	3.8960	3.8905

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				14.01.2020	15.01.2020	16.01.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.4950	61.4950	61.4947
САД	840	USD	1	55.2714	55.3261	55.1918
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	71.7059	71.8232	71.7725
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	56.8819	57.1143	57.1991
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8235	5.8429	5.8239
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.2144	6.2166	6.2229
ЈАПонија	392	JPY	1	0.5030	0.5027	0.5023
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2287	8.2288	8.2292
КАНАДА	124	CAD	1	42.3694	42.3286	42.2209
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.1554	38.1719	37.9878
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4424	31.4424	31.4422
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4374	2.4446	2.4457
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1840	0.1848	0.1847
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.5213	14.5657	14.5498
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8694	12.8664	12.8642
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2605	8.2599	8.2606
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.4290	9.3960	9.3771
РУСИЈА	643	RUB	1	0.9032	0.9011	0.8985
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.4175	13.3522	13.2675
КИНА	156	CNY	1	8.0179	8.0348	8.0128
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.1089	7.1136	7.1017
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0040	0.0040	0.0040
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.9297	15.9557	15.9474
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7802	0.7811	0.7796
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0477	0.0478	0.0477
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9412	2.9366	2.9347
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.6054	13.5787	13.5424
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.6718	36.5976	36.3766
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0952	1.0934	1.0880
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.0268	41.0487	40.9664
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8291	1.8289	1.8251
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8447	3.8369	3.8382

<i>Земја</i>	<i>Шифра</i>	<i>Валута</i>	<i>Важи за</i>	<i>Среден курс на девизи</i>		
				<i>17.01.2020</i>	<i>18.01.2020</i>	<i>21.01.2020</i>
					<i>19.01.2020</i>	
					<i>20.01.2020</i>	
ЕМУ	978	EUR	1	61.4916	61.4968	61.4950
САД	840	USD	1	55.0556	55.3626	55.4759
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	71.9452	72.2557	72.1095
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.2601	57.2809	57.2739
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8188	5.8318	5.8263
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.2076	6.2187	6.2232
ЈАПонија	392	JPY	1	0.5007	0.5028	0.5035
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2286	8.2293	8.2294
КАНАДА	124	CAD	1	42.2361	42.4174	42.4484
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.1580	38.1446	38.0680
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4406	31.4433	31.4424
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4431	2.4455	2.4476
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1842	0.1832	0.1828
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.5288	14.5153	14.4923
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8670	12.8646	12.8667
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2630	8.2681	8.2701
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.4077	9.4143	9.3737
РУСИЈА	643	RUB	1	0.8936	0.9011	0.9016
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.2186	13.2565	13.2647
КИНА	156	CNY	1	8.0029	8.0719	8.0795
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.0833	7.1266	7.1413
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0040	0.0040	0.0041
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	15.9408	16.0265	16.0452
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7762	0.7789	0.7806
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0475	0.0477	0.0478
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9296	2.9518	2.9716
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.5513	13.6535	13.6589
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.6698	36.6445	36.6129
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0831	1.0875	1.0886
СИНГАПУР	702	SGD	1	40.9262	41.1075	41.1530
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8131	1.8223	1.8277
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8139	3.8296	3.8185

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи		
				22.01.2020	23.01.2020	24.01.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.5218	61.5532	61.6184
САД	840	USD	1	55.3502	55.5133	55.5571
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.3531	72.8872	72.9212
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.2669	57.2215	57.4049
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8302	5.8329	5.8421
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1918	6.1807	6.1817
ЈАПонија	392	JPY	1	0.5030	0.5048	0.5071
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2331	8.2369	8.2452
КАНАДА	124	CAD	1	42.3937	42.5532	42.2073
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.0304	38.0334	38.1562
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.4561	31.4721	31.5055
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4544	2.4488	2.4492
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1835	0.1834	0.1827
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.4969	14.5248	14.5193
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8747	12.8816	12.8941
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2718	8.2761	8.2778
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.3302	9.3727	9.3686
РУСИЈА	643	RUB	1	0.8951	0.8961	0.8978
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.1848	13.2412	13.3220
КИНА	156	CNY	1	8.0178	8.0430	8.0131
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.1237	7.1432	7.1482
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0040	0.0041	0.0041
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.0192	16.0801	16.0732
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7774	0.7805	0.7790
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0474	0.0477	0.0476
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9550	2.9676	2.9692
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.5945	13.6548	13.6505
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.5962	36.6781	36.6842
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0853	1.0895	1.0903
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.0309	41.1617	41.1585
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8207	1.8273	1.8186
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8236	3.8531	3.8631

<i>Земја</i>	<i>Шифра</i>	<i>Валута</i>	<i>Важи за</i>	<i>Среден курс на девизи</i>		
				<i>25.01.2020</i>	<i>28.01.2020</i>	<i>29.01.2020</i>
				<i>26.01.2020</i>		
				<i>27.01.2020</i>		
ЕМУ	978	EUR	1	61.6432	61.6433	61.6450
САД	840	USD	1	55.8615	55.9123	56.0154
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	73.1149	73.0717	72.8664
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.5459	57.6698	57.5960
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8506	5.8267	5.8160
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.2031	6.1420	6.1181
ЈАПЕНИЈА	392	JPY	1	0.5096	0.5132	0.5136
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2488	8.2490	8.2493
КАНАДА	124	CAD	1	42.5390	42.3986	42.4669
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	38.2236	37.8389	37.8422
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5182	31.5182	31.5191
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4500	2.4432	2.4442
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1835	0.1826	0.1828
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.4821	14.4313	14.4263
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.8963	12.8939	12.9008
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2837	8.2837	8.2845
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.4056	9.4017	9.4150
РУСИЈА	643	RUB	1	0.9043	0.8928	0.8947
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.3763	13.2660	13.3442
КИНА	156	CNY	1	8.0570	8.0604	8.0753
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.1870	7.1891	7.2034
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0041	0.0041	0.0041
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.1793	16.1577	16.2083
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7836	0.7828	0.7857
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0478	0.0475	0.0475
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9755	2.9535	2.9735
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.7422	13.7529	13.7074
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.9475	36.6619	36.5976
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.0990	1.0991	1.1032
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.3435	41.1916	41.2369
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8279	1.8201	1.8160
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8871	3.8424	3.8230

Земја	Шифра	Валута	Важи за	Среден курс на девизи	
				30.01.2020	31.01.2020
ЕМУ	978	EUR	1	61.6595	61.6780
САД	840	USD	1	56.0490	55.9235
Г. БРИТАНИЈА	826	GBP	1	72.9008	73.2692
ШВАЈЦАРИЈА	756	CHF	1	57.4699	57.6969
ШВЕДСКА	752	SEK	1	5.8305	5.7969
НОРВЕШКА	578	NOK	1	6.1314	6.0624
ЈАПонија	392	JPY	1	0.5136	0.5139
ДАНСКА	208	DKK	1	8.2512	8.2536
КАНАДА	124	CAD	1	42.5355	42.3119
АВСТРАЛИЈА	036	AUD	1	37.8302	37.5810
БУГАРИЈА	975	BGN	1	31.5265	31.5359
ЧЕШКА	203	CZK	1	2.4460	2.4427
УНГАРИЈА	348	HUF	1	0.1828	0.1823
ПОЛСКА	985	PLN	1	14.3940	14.3862
РОМАНИЈА	946	RON	1	12.9076	12.9115
ХРВАТСКА	191	HRK	1	8.2853	8.2875
ТУРЦИЈА	949	TRY	1	9.4052	9.3494
РУСИЈА	643	RUB	1	0.8939	0.8853
БРАЗИЛ	986	BRL	1	13.3784	13.1689
КИНА	156	CNY	1	8.0801	8.0621
ХОНГ КОНГ	344	HKD	1	7.2114	7.1988
ИНДОНЕЗИЈА	360	IDR	1	0.0041	0.0041
ИЗРАЕЛ	376	ILS	1	16.2036	16.1970
ИНДИЈА	356	INR	1	0.7863	0.7806
ЈУЖНА КОРЕЈА	410	KRW	1	0.0476	0.0469
МЕКСИКО	484	MXN	1	2.9916	2.9798
МАЛЕЗИЈА	458	MYR	1	13.7375	13.6798
НОВ ЗЕЛАНД	554	NZD	1	36.5541	36.3389
ФИЛИПИНИ	608	PHP	1	1.1025	1.0966
СИНГАПУР	702	SGD	1	41.1860	41.0366
ТАЈЛАНД	764	THB	1	1.8098	1.7927
ЈУЖНА АФРИКА	710	ZAR	1	3.8365	3.7915

РОКОВИ ПРИ ЗАДОЛЖИТЕЛНО ПОДНЕСУВАЊЕ НА ОБРАСЦИ ВО ЈАНУАРИ 2020 ГОДИНА

Даночниот роковник е Ваш потсетник за навремено поднесување на даночните пријави во законски предвидените рокови. Во календарот даден е преглед на даночните обврски и роковите во кои треба да ја поднесете Вашата даночна пријава по одделни видови даноци.

Доколку рокот до кога треба да се поднесе соодветната даночна пријава е Сабота, Недела или Државен празник, тогаш тој се поместува за првиот следен работен ден. Но, сепак би Ви препорачале даночните обврски да ги исполните пред навршувањето на крајните рокови прикажани во Табелата.

ОБВРСКА	РОК НА ДОСТАСУВАЊЕ
Образец: ПДД-МИ/ИС-Месечен извештај за исплатени приходи од игри на среќа Забелешка: Исплатувач на добивки од посебни игри на среќа (казино, обложувалница и автомат клуб) Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 7 Јануари
Образец: МПИН ЗАБЕЛШКА: Доставување на податоците за месечна пресметка на плата, придонеси и Данок на личен доход за месец ДЕКЕМВРИ 2019 г.. Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 10 Јануари
Плаќање на Месечна аконтација на данок на добивка за месец ДЕКЕМВРИ 2019 г. Обврзници: Сите правни субјекти освен: обврзник со посебен даночен статус (заштитно друштво за вработување на инвалиди, стопанска единица на КПУ, или корисник на технолошко индустриска развојна зона, како и трговските друштва кои сеобврзници на паушал на вкупен приход). Образецот “МДБ” не се доставува до УЈП.	До 15 Јануари

“Деловни Информации” број 1/2020

Образец: ДДВ-01Б Обврзници: Фирми и граѓани, регистрирани за цели на ДДВ можат по истек на 3 или 2 години од почетокот на регистрацијата за ДДВ, да се дерегистрираат само со исполнување на пропишаните законски одредби за дерегистрација /прекинување на регистрацијата Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 15 Јануари
Образец: ДДВ-01 Обврзници: Фирми и граѓани, доколку започнуваат со вршење дејност <i>во текот на календарската 2019 година</i> или доброволно сакаат да се регистрираат за целите на ДДВ. Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 15 Јануари
Образец: ДД-07 Обврзници: Фирми кои ќе набават и воведат во употреба до 10 фискални системи на опрема за регострирање на готовински плаќања, заради користење на даночно олеснување од данокот на добивка во Даночниот биланс за оданочување на добивката. Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 20 Јануари
Образец: ДЛД-02 Обврзници: Трговец – поединец и Самостоен вршител на дејност, ако набави и вовече во употреба до 10 фискални системи на опрема за регострирање на готовински плаќања, заради користење на даночно олеснување од данокот на доход во Годишниот даночен биланс за утврдување на данокот на доход од вршење на самостојна дејност. Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 20 Јануари
Образец: КВС – 22 – Квартален извештај за вложувања од странство (IV квартал за X-XI-XII/2019). Обврзници: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари. Доставување: НБРМ	До 20 Јануари

Образец: ВХВ-1 - Извештај за состојба и промени на вложувања во сопственички хартии од вредност и ВХВ-2 - Извештај за состојба и промени на вложувања во должнички хартии од вредност за ДЕКЕМВРИ 2019 година. Обврзници: Резиденти кои можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари Доставување: До НБРМ	до 20 Јануари
Образец: МИ Месечен извештај за трансакции во странство Обврзници: Резиденти кои имаат одобрение за девизен максимум, односно во работењето вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари; Доставување: НБРМ	до 20 Јануари
Образец: ДДВ-04 Обврзници: МЕСЕЧНИ и ТРОМЕСЕЧНИ (даночни обврзници) Доставување: Електронски до УЈП на РМ	до 25 Јануари
Образец: КИПО – Квартален извештај за побарувања и обврски. Обврзници: Резиденти можат да вложуваат во хартии од вредност на странски финансиски пазари. Доставување: До НБРМ	До 30 јануари
Образец: ДД-БС – Барање согласност за признавање на расход нво Даночен биланс. Обврзници: Фирми согласно член 9-а од Законот за данокот на добивка за средствата кои имаат сегашна вредност и кои понатаму не можат да се користат, врз основа на Одлука од органот на управување. Образецот ДД-БС се поднесува најдоцна до 31 јануари во годината која следува по годината за која барањето се поднесува. Доставување: Електронски до УЈП на РМ	До 31 Јануари

ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ

г-л. економист: Ромео Косијадинов

ОДАНОЧУВАЊЕ НА КАМАТИ ОД ДЕПОЗИТИ ПО ВИДУВАЊЕ И ОРОЧЕНИ ДЕПОЗИТИ

ПРАШАЊЕ:

Дали каматите од депозити по видување и орочени депозити се оданочуваат со данок на личен доход и со која стапка?

ОДГОВОР:

Согласно одредбите од Законот за данокот на личен доход (“Службен весник на РСМ” 241/18...275/19), се врши оданочувањето на личниот доход.

Оданочувањето на доходот од капитал, во кој спаѓа и доходот од каматите е пропишано согласно одредбите од член 55 од Законот.

Согласно член 55 од Законот за данок на личен доход под доход од капитал се подразбираат:

- 1) дивиденди и друг доход остварен со учество во добивката кај правните лица;
- 2) камати од заеми дадени на физички и правни лица;
- 3) орочени депозити;
- 4) камати од хартии од вредност и
- 5) друг доход од хартии од вредност или финансиски инструменти.

Согласно одредбите од член 116 од Законот за данокот на личен доход оданочувањето на каматите од орочени депозити ќе се применува од 01 јануари 2023 година, што значи дека каматите од орочени депозити нема да се оданочуваат во годините 2020, 2021 и 2022 година.

Согласно одредбите од член 12 став 1 точка 37 од Законот за данокот на личен доход каматите од депозитите по видување и трансакциските сметки се ослободени од плаќање на данок на личен доход.

Оданочувањето на каматите од орочени депозити во периодот од 2023 година ќе се оданочува со единствена пропорционална стапка од 10%.

г-л. економист: Јулија Минковска

**ПРЕСМЕТКА НА ДОХОД ОД РАБОТА
(ПЛАТА) ЗА 2020 ГОДИНА И ПОДНЕСУВАЊЕ
ПРЕСМЕТКИ ЗА МИНАТ ПЕРИОД**

ПРАШАЊЕ:

Како ќе се пресметува платата за 2020 година и како да поднесеме пресметки од минати години?

ОДГОВОР:

Даночна стапка за пресметување на данок на доход од работа

Согласно член 12 од Законот за Данок на личен доход (“Службен весник на РМ” 241/18; 275/19), пресметката и плаќањето на Данокот на личен доход од работа **за 2020, 2021, и 2022 година** ќе се плаќа со примена на даночна стапка и тоа:

- ☐ Пропишана стапка во износ од 10% или
- ☐ Пресметана стапка од 11,1111%.

Стапки на придонесите од задолжително социјално осигурување

Согласно член 25 од Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Службен весник на РМ” 142/08...248/18), стапките по кои ќе се пресметуваат и плаќаат придонесите од задолжително социјално осигурување почнувајќи со исплата на платата за месец Јануари 2020 година, се променети само на Придонесот за пензиско и инвалидско осигурување и придонесот за здравствено осигурување.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА СТАПКИ ЗА ПРИДОНЕСИ

Вид на придонес	Стапка 2020	Стапка 2019	Стапка 2018- 2010	Стапка 2009	
Задолжително пензиско и ин- валидско осигурување	18,8%	18,4%	18%	19%	
Задолжително здравствено осигурување	7,5%	7,4%	7,3%	7,5%	
Дополнителен придонес за зд- равствено осигурување за сл- учај на повреда на работа и професионално заболување	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	
Задолжителен придонес за осигурување во случај на невработеност	1,2%	1,2%	1,4%	1,4%	
Придонес за стажот на осигурувањето се сме- та со зголемено траење	Стапка 2020	Стапка 2019	Стапка 2018- 2011	Стапка 2010	Стапка 2009
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци	9,4%	9,20%	9%	9%	9,50%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеци	7,83%	7,67%	7,5%	7,5%	9,92%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци	6,27%	6,13%	6%	6%	6,33%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци	4,7%	4,60%	4,5%	4,5%	4,75%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци	3,13%	3,07%	3%	3%	3,17%
12 месеци што се сметаат во стаж на осигурување како 13 месеци	1,57%	1,53%	1,5%	1,77%	1,77%

Даночно намалување

Почнувајќи со исплатата на платата за месец Јануари 2020, Даночното намалување за 2020 година, ќе се применува во следниот износ:

1. Даночното намалување при **Годишно пресметување на данокот на доход во износ од 98.736,00 денари.**
2. Даночното намалување при исплата на доход од работа по основ на плата, надоместоци на плата и пензија, на **Месечно ниво во износ од 8.228,00 денари.**

НАПОМЕНА: За да можете да ја поднесете пресметката за плата за месец Јануари 2020 година, задолжително преземете ја најновата верзија на “МПИН” клиентскиот софтвер (од 31.12.2019 година), преку веб страницата на УЈП

Пресметката за плата МПИН доставете ја преку интернет, на следната е-пошта: celaplata@ujp.gov.mk

При доставување на образецот МПИН за повеќе даночни обврзници, пресметките за плата се доставуваат, одделно, за секој даночен обврзник.

Исто така, веќе еднаш доставената пресметка за плата не се праќа повторно преку е-пошта: celaplata@ujp.gov.mk и во даночните канцеларии на УЈП.

Декларацијата и Налогот за плаќање се доставуваат на вашата електронска пошта, **најдоцна во рок од 24 часа од поднесувањето на пријавата.**

Рок за ујлаќа на придонеси

Согласно член 24 од законот, за придонеси, **рок на уплата на придонесите** е денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок.

Денот на исплатата на плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок е ден на доспеаност за плаќање на придонесите.

Доколку плата или дел од плата, надоместок на плата, пензија, односно друг паричен надоместок не се исплатени, **рок на доспеаност за плаќање на придонесите е 15 од тековниот месец за претходниот месец.**

За обврзниците за плаќање на придонеси кои се сами за себе обврзници за уплата на придонесите, **рок на уплата на придонесите е 15 во месецот, за претходниот месец.**

Поднесување пресметки за минат период и исправка на пресметки

Доколку поднесувате пресметка за плата која се однесува на минат период од 2009 до 2019 година, или пак вршите исплата по основ на деловна успешност или исправка на пресметка за плата за овој период, потребно е да ги користите:

- **Стапките на данок на личен доход,**
- **Стапките на придонеси од задолжително социјално осигурување и**
- **Даночното ослободување кои важат за тој период согласно Законите кои важеле за тој период.**

гил. правник: Христина Игнатоска

**ОТКАЗ НА ДОГОВОР ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ПОРАДИ
ИЗДРЖУВАЊЕ КАЗНА**

ПРАШАЊЕ:

Дали може да се откаже договорот за вработување со работникот кој издржува казна или е во притвор?

ОДГОВОР:

Согласно член 45 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05...110/19), во случај кога работникот заради издржување на казна или изречена воспитна, или заштитна мерка, не може да ја врши работата за период пократок од шест месеца или заради отслужување воен рок или вршење на цивилна служба со надомест, притвор и во други случаи определени со закон, времено престане да ја врши работата,

договорот за вработување не престанува да важи и работодавачот не смее да го откаже освен ако е поведена постапка за престанување на работодавачот, за кој период договорот мирува.

За време на мирување на договорот за вработување, мируваат договорните и другите права, како и обврските од работниот однос коишто се непосредно поврзани со вршењето на работата. Работникот има право и должност да се врати на работа најдоцна во рок од пет дена од денот на престанувањето на причината за мирување на договорот. Со тој ден престанува мирувањето на договорот.

Во прилог: Одлука за мирување на работен однос поради притвор на работникот.

Врз основа на член 45 од Законот за работни односи (“Службен весник на РМ” 62/05....39/12) работодавачот _____ Скопје, со седиште на _____ на ден _____ ја донесе следната :

ОДЛУКА

За мирување на правата и обврските од договорот за вработување

Поради изречена мерка притвор, на работникот _____ од _____ и ЕМБГ _____, распореден на работно место _____, управителот на Друштвото _____ донесе одлука за мирување на договорот за вработување склучен на ден _____ година.

Одлуката важи од денот на нејзиното потпишување.

ПРАВНА ПОУКА:

Работникот има право на Приговор против Одлуката за мирување на договорот за вработување до органот на управување, односно работодавачот во рок од 8 осум дена од денот на добивањето на Одлуката.

Скопје, ___/___/2020

Управител:

РЕГИСТАР ЗА 2019 ГОДИНА ЗА ДЕЛОВНИ ИНФОРМАЦИИ			
ДАНОК НА ДОДАДЕНА ВРЕДНОСТ		Бр.	Стр.
1.	Поврат на ДДВ за физички лица и измени на законот за ДДВ	7	5
2.	Одлука за определување на производиите за човечка исхрана и публикацииите кои подлежат на повластена стапка на данокот на додадена вредност од 5%	12	42
ДАНОК НА ДОБИВКА		Бр.	Стр.
1.	Измени и дополнување на Законот за Данокот на добивка	2	5
2.	Извештај за трансферни цени	4	5
3.	Месечни аконтации за данок на добивка и Данок на личен доход	4	26
4.	Донации во спортот	10	5
ДАНОК НА ЛИЧЕН ДОХОД		Бр.	Стр.
1.	Закон за Оданочување на личниот доход во 2019 година	1	5
2.	Годишна даночна пријава	1	110
3.	Директни и условни ослободувања од личен доход	7	18
4.	Поднесување Извештај за корисниците на продажни места на зелени пазари и барање за паушално оданочување на данок на личен доход	10	37
5.	Преглед на пресметани и пропишани стапки за пресметување на данок на личен доход	12	130
ИЗВЕСТУВАЊА		Бр.	Стр.
1.	Регистар за 2018 година за Деловни Информации	1	161
2.	Валоризациони коефициенти за пресметување на платите од поранешните години за утврдување на пензиска основа на ниво на платите од 2018 за пензии остварени во/19г.	3	104

“Деловни Информации” број 1/2020

3.	Соопштение за законски олеснувања на лицата со повисоки приходи кои наместо досегашната основица од 100% ќе плаќаат придонес за задолжително осигурување на пониска основица односно на 50% од просечната плата без да доаѓаат во Фондот за здравствено осигурување	3	109
4.	Програма на неработни денови за 2020 година	12	205
ИНФОРМАЦИИ		Бр.	Стр.
1.	Плата за ЈАНУАРИ /2019	1	119
2.	Плата за ФЕВРУАРИ /2019	3	85
3.	Плата за МАРТ /2019	4	68
4.	Плата за АПРИЛ /2019	5-6	72
5.	Плата за МАЈ /2019	5-6	92
6.	Плата за ЈУНИ /2019	7	89
7.	Плата за ЈУЛИ /2019	8-9	48
8.	Плата за АВГУСТ /2019	8-9	68
9.	Плата за СЕПТЕМВРИ /2019	10	61
10.	Плата за ОКТОМВРИ /2019	10	81
11.	Плата за НОЕМВРИ /2019	11	67
12.	Плата за ДЕКИМВРИ /2019	12	5
КОЕФИЦИЕНТ НА МДБ		Бр.	Стр.
1.	МДБ коефициент Декември/ 2018	1	138
2.	МДБ коефициент Јануари 2019	2	70
3.	МДБ Коефициент Февруари 2019	3	112
4.	МДБ коефициент Март 2019	4	87
5.	МДБ коефициент Април 2019	5-6	112
6.	МДБ коефициент Мај 2019	5-6	113
7.	МДБ коефициент за Јуни/19	7	109
8.	МДБ коефициент за Јули /2019	8-9	88
9.	МДБ коефициент за Август/2019	8-9	89
10.	МДБ коефициен за Септември/2019	8-9	91
11.	МДБ коефициен за Октомври/2019	10	101
12.	МДБ коефициен за Ноември/2019	11	87

“Деловни Информации” број 1/2020

КОЕФИЦИЕНТИ ЗА ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ		Бр.	Стр.
1.	Ноември/2018	1	139
2.	Декември 2018	2	71
3.	Јануари 2019	3	113
4.	Февруари 2019	4	88
5.	Март 2019	5-6	114
6.	Април 2019	5-6	116
7.	Мај 2019	7	110
8.	Јуни/2019	8-9	91
9.	Јули/2019	8-9	93
10.	Август/2019	8-9	95
11.	Септември/2019	10	102
12.	Октомври/2019	11	88
13.	Ноември/2019	11	90
КУРСНИ ЛИСТИ		Бр.	Стр.
1.	Курсни листи од 28.12/18 до 16.01/19	1	149
2.	Курсни листи од 17.01. до 28.02/19	2	81
3.	Курсни листи од 01.03 до 01.04/19	3	121
4.	Курсни листи од 02.04 до 25.04/19	4	98
5.	Курсни листи од 26.04 до 31.05/19	5-6	129
6.	Курсни листи од 01.06. до 01.07/19	5-6	136
7.	Курсни листи од 02.07 до 25.07/19	7	118
8.	Курсни листи од 26.07 до 10.09/19	8-9	98
9.	Курсни листи од 11.09 до 31.10/19	10	116
10.	Курсни листи од 01.11 до 30.12/19	11	93
11.	Курсни листи од 01.12 до 27.12/18	12	23
КАМАТНА СТАПКА		Бр.	Стр.
1.	Референтна каматна стапка за период од 01.01. – 30.06.2019г.	1	141
2.	Референтна каматна стапка за период од 01.01. – 30.06.2019г.	2	73
3.	Референтна каматна стапка за период од 01.01. – 30.06.2019г.	4	90
4.	Референтна каматна стапка за период од 01.07. – 31.12.2019г.	7	124
5.	Референтна каматна стапка за период од 01.07. – 31.12.2019г.	10	104

“Деловни Информации” број 1/2020

	Референтна каматна стапка за период од 01.07. – 31.12.2019г.	12	40
НЕСТОПАНСТВО		Бр.	Стр.
1.	Извршување на Буџетот за 2019 година	1	98
НАДВОРЕШНО РАБОТЕЊЕ		Бр.	Стр.
1.	Платен промет со странство	12	161
ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ ОД ПЛАТИ		Бр.	Стр.
1.	Измена на Законите од Социјалната свера	1	60
2.	Пресметка на надоместокот на плата за привремена спреченост на работа (Боледување)	2	28
3.	Исклучување од членство од задолжителен пензиски фонд за родените пред 01.01.1967	3	5
4.	Окажување на договор за работа од деловни причини – Технолошки вишок	3	32
5.	Услови и начин на вршење на волонтерска работа	3	49
6.	Минимална плата за 2019	4	38
7.	Регресс за годишен одмор	5-6	5
8.	Задршки и намалување на плата на работникот	5-6	17
9.	Извршување на практикантска работа	5-6	34
10.	Субвенционирање на придонесите поради зголемување на платите	8-9	5
11.	Пресметка на платата кај самостојни вршители на дејност	8-9	23
12.	Дали се субвенционира законски зголемената Минимална плата	11	5
13.	Новогодишен надоместок 13-та плата Бонус и Регрес за годишен одмор	11	26

“Деловни Информации” број 1/2020

ПРАВО И ЛЕГИСЛАТИВА		Бр.	Стр.
1.	Преземање на Акционерските друштва	1	89
2.	Јавни набавки и разлики помеѓу стариот и новиот закон	2	59
3.	Начини на престанување на Договор за работа	3	66
4.	Годишен одмор	4	56
5.	Работно време согласно Законот за работни односи	5-6	57
6.	Закон за социјална сигурност за стари лица	5-6	67
7.	Измени во законот за вработување и осигурување во случај на невработеност	7	43
8.	Безбедност и здравје при работа – Обврски на работодавачот	8-9	33
9.	Застареност на побарувања	10	50
10.	Ликвидација согласно Законот за трговски друштва	11	43
11.	Тарифа на Централен регистар на Република Македонија од 05.04. 2016	12	152
ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ		Бр.	Стр.
1.	Донации во спортот	1	156
2.	Пресметка на личен доход за 2019 година и поднесување пресметки за минат период	1	157
3.	Оданочување на трошоци за сместување и превоз на невработени лица во 2019 година	2	94
4.	Ослободување од плаќање данок на личен доход на самостојни вршители на дејност по годишна сметка	2	95
5.	Ослободување од плаќање на месечни аконтации на данок на доход на самостојни вршители на дејност по годишна сметка	2	96

“Деловни Информации” број 1/2020

6.	Паушално оданочување кај самостојни вршители на дејност	2	98
7.	Приправнички стаж	2	100
8.	Продажба на подрумски и други помошни простории	3	132
9.	Праг за примена на даночната стапка за ПДД	3	133
10.	Запирање на пензија на пензионери за приходи остварени по основ на договор за дело авторски договор и/или друг договор	3	135
11.	Право на пензија и годишен одмор	3	136
12.	Услуги на пензионирање со можност за продолжување на договор за вработување	3	138
13.	Договори за заедничка градба и ДДВ	4	106
14.	Основица, висина и исплата на надоместокот на плата за време на боледување	4	108
15.	Работно време за лице под 18 год.	4	112
16.	Исплата на кирија на ДДВ обврзник	5-6	146
15.	Домашни договори во девизи	5-6	147
16.	Додатоци на плата	5-6	148
17.	Право на надомест поради непрекинато боледување подолго од шест месеци	5-6	152
18.	Закон за работни односи	5-6	153
19.	Годишен одмор	5-6	154
20.	Продажба на стан и оданочување со ДДВ и ПДД	7	128
21.	Право на Регрес за годишен одмор	7	129
22.	Содружник нерезидент и упис на промени во ЦРМ	7	133
24.	Продажба на деловен простор и ДЛД	8-9	112
25.	Пресметување на работна успешност и награда на вработените	8-9	115
26.	ДДВ и Софтверски услуги спрема нерезиденти	10	130
27.	Плаќање на неискористен годишен одмор	10	132

“Деловни Информации” број 1/2020

28.	Право на Регрес за годишен одмор	10	136
29.	Вложувања во странство на резиденти за основање на трговски друштва и купување на недвижности	11	111
30.	Право на паричен надоместок за плаќање на здравствено осигурување пократко од шест месеци	11	113
РОКОВИ ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ		Бр.	Стр.
1.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ЈАНУАРИ 2019	1	153
2.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ФЕВРУАРИ 2019	2	91
3.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во МАРТ 2019	3	129
4.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во АПРИЛ 2019	4	104
5.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во МАЈ 2019	5-6	142
6.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ЈУНИ 2019	5-6	144
7.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ЈУЛИ 2019	7	126
8.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во АВГУСТ 2019	8-9	108
9.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во СЕПТЕМВРИ 2019	8-9	110
10.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ОКТОМВРИ 2019	10	128
11.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во НОЕМВРИ 2019	11	107
12.	Рокови за задолжително поднесување на обрасци во ДЕКЕМВРИ 2019	11	109

СМЕТКОВОДСТВО		Бр.	Стр.
1.	Работни податоци и информации за период Јануари – Јуни 2019 година	7	74
2.	Благајничко работење и благајнички максимум	10	21
3.	Работни податоци и информации за период Јануари – Декември 2019	12	25
4.	Највисоки износи на дневници за службени патувања во странство	12	84
5.	Шифрарник на уплатни сметки за јавни приходи	12	100
6.	Шифри на плаќање во земјата	12	136
7.	Шифри на основи за наплата и плаќања во странство	12	161
8.	Шифри на земји и држави	12	176
9.	Шифри на валути	12	185
10.	Преглед на статистички показатели што се користат во сметководството за период од 2009 до 2019 година	12	187
ТРГОВИЈА		Бр.	Стр.
1.	Интернет трговија	11	55
ЦЕНИ НА НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ		Бр.	Стр.
1.	Цени на гориво од 09.01/2019	1	143
2.	Цени на гориво од 22.01/2019	1	146
3.	Цени на гориво од 05.02/2019	2	75
4.	Цени на гориво од 19.02/2019	2	78
5.	Цени на гориво од 05.03/2019	3	115
6.	Цени на гориво од 19.03/2019	3	118
7.	Цени на гориво од 02.04/2019	4	92
8.	Цени на гориво од 16.04/2019	4	95
9.	Цени на гориво од 01.05/2019	5-6	118
10.	Цени на гориво од 28.05/2019	5-6	121
11.	Цени на гориво од 04.06/2019	5-6	123
12.	Цени на гориво од 11.06/2019	5-6	125
13.	Цени на гориво од 18.06/2019	5-6	127
14.	Цени на гориво од 25.06/2019	7	112
15.	Цени на гориво од 02.07/2019	7	114
16.	Цени на гориво од 09.07/2019	7	116

“Деловни Информации” број 1/2020

17.	Цени на гориво од 16.07/2019	8-9	97
18.	Цени на гориво од 23.07/2019	8-9	97
19.	Цени на гориво од 30.07/2019	8-9	97
20.	Цени на гориво од 06.08/2019	8-9	97
21.	Цени на гориво од 13.08/2019	8-9	97
22.	Цени на гориво од 20.08/2019	8-9	97
23.	Цени на гориво од 27.08/2019	8-9	97
24.	Цени на гориво од 03.09/2019	8-9	97
25.	Цени на гориво од 11.09/2019	8-9	97
26.	Цени на гориво од 17.09/2019	8-9	97
27.	Цени на гориво од 24.09/2019	8-9	97
28.	Цени на гориво од 01.10/2019	10	106
29.	Цени на гориво од 08.10/2019	10	108
30.	Цени на гориво од 15.10/2019	10	110
31.	Цени на гориво од 22.10/2019	10	112
32.	Цени на гориво од 29.10/2019	10	114
33.	Цени на гориво од 05.11/2019	11	92
34.	Цени на гориво од 12.11/2019	11	92
35.	Цени на гориво од 19.11/2019	11	92
36.	Цени на гориво од 26.11/2019	11	92
37.	Цени на гориво од 03.12/2019	11	92
38.	Цени на гориво од 11.12/2019	11	92
39.	Цени на гориво од 17.12/2019	11	92
40.	Цени на гориво од 24.12/2019	11	92